

**незалежная
газета**

наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходдзіць штотыднёва, у чацвярткі

Выратаваць Аўтуховіча

Старонка 4

Абельская выедзе з Беларусі?

Старонка 9

Палітбюро-2009: Сергей Ткачоў

Старонка 8

У НУМАРЫ

БХД не зарэгістравалі

Цягам месяца партыя мае абскардзіць рашэнне ў Вярхоўным судзе. Старонка 2.

Новы твар Літвы

Прэзідэнтам Літвы можа стаць «жалезная ледзі». Старонка 3.

Дачка камбрыга Бумажкова — Лукашэнку

«Вы ведзяце пісцілагічную вайну супраць народу». Старонка 7.

3 Койданаўская гета у латышскіе СС

Як габрэйскі хлопчык стаў сімвалам нацысцкай пропаганды — «самым маладым жаўнерам Рэйху». Старонка 13.

Ад мамантаў спакон вякоў

Цытаты тыдня. Старонка 5.

ARCHE ў Гродне

28 мая ў Гродне ў памяшканні Таварыства беларускай школы (вул. Будзённага, 48а-44) пройдзе прэзентация спецыяльнага нумара часопісу ARCHE, прысвечанага БНР. Удзел біруць рэдактар часопіса Валер Булгакаў, а таксама гісторыкі Алеся Пашкевіч і Андрэй Чарнякевіч. Пачатак у 18.30.

«Наша Ніва» з'яўляенца ў кіесках у Мінску ў сераду ад абеду, у рэгіёнах — у чацвер. На газету можна і падпісцца — глядзі старонку 2.

Магі 6 і лепей. Заўзятары ў часе матчу Беларусь-Расія перад экранам калія Палацу спорту.

НІКІТА АЛІЕВІЧ

Ціхая вада «Партнёрства»

У Празе дадзены старт праграме «еўраадаптациі шасці краінаў бывола СССР».

Беларусь, як і прагнавалася, прадстаўлялі на спектаклі віц-прем'ер Уладзімір Сямашка і міністр замежных справаў Сяргей Мартынай. На канцэрты з прэсай яны не ішли. Нават не трапілі на агульныя зімовыя сядзібы саюза.

Дарочы, у будынак, дзе праходзіла пасяджэнне, абодва чыноўнікі накіроўваліся пад крыкі «Ганбара!» і «Кіеў Беларусь». Гэта беларуская дыяспара зледзіла невільшы пікетаванне. Больш никто ў Празе ў гэты дзень не прэтэставаў.

Як стала зразумела, у асноўным супраноўніцтва ў рамах праграмы будзе альбінацыя ў выглядзе двухбаковых дачыненняў, якіх краіны павінны выпрацаваць міжсобку. У Бела-

русы пакуль німа такіх пагадненняў з іншымі краінамі-удзельніцамі.

Цікава, што нават абцяніні пра амізчэнне візавага рэжыму ў дачыненні шасці постсавецкіх краінай не выгледаюць так адназначна. «Еўрасаюз зробіць паступовыя крокі да поўнай лібералізацыі візвага рэжыму сваёй доўгатэрміновай мэтай у адносінах да асобных краінай-партнёраў на аснове індывідуальнага падъехду», — напісаны ў выніковым тэксле. А калі тое будзе — никто не скажаў.

Варта адзначыць, што на саміце не было не толькі Лукашэнкі, але і шэрагу кіраўнікоў краін-членоў Еўрасаюзу. Не прыхалі ў Прагу прэм'еры Вялікабрытаніі і Італіі Гордан Брайан і Сільв'е Берлусконі, а таксама прэзідэнты Францыі і Літвы Нікаля Саркозі і Валдас Адамкус. Той жа Францыі вялікім падзеца паўднівым

(поўнач Афрыкі), а не ўсходні кірунак.

У цэлым саміт і прэзентцыя праграмы «Усходнія партнёрства» ў Празе 7 мая прайшлі ціха і амаль незаўважна. Маштаб і розгледы адсутнічылі. Быў напісана меншы, чым чакалася напярэдадні. І тым не менш, паўстай праект, што стане фактычна працоўгай СНД. Ціхая вада плаціны рве, кажа прымайка.

Ужо па сканчэнні саміту Міністэрства замежных справаў заяўляла, што «Декларацыя «Усходнія партнёрства» адпавядае нацыянальным інтаресам Беларусі».

У Празе была прадстаўленая і апазыцыйная делегацыя ў складзе Аляксандра Мілінкевіча, Аляксандра Каузліна, Зянона Пазнякі, Станіслава Шушкевіча і Іванкі Сурвілі.

Працяг на старонцы 3.

Маршруты па Беларусі: над ракой Арэсай

Любашчына. Тут ёсьць крэйдавыя аэры, экспанаты пра ўнікальную камуну 1929-га. Гэта радзіма Сыракомлі і Шпілэўскага. Старонка 11.

БХД не зарэгістравалі

12 траўня Міністэрства юстыцыі прыняло распаэнне не реістрацый партыю Беларуская хрысціянская дэмакратыя. Як паведамляе Міністэрства, падчас вывучэння дакументаў, якія падаваліся для реістрацыі, было знойдзена, што спіс заснавальнікаў і пратакол устаноўчага з'езду маюць несанкцыянаваныя звесткі. Міністэрства зазначае, што ў ліку заснавальнікаў ёсьць асобы, якія не браў удзелу ў заборах па вывучэнні дэлегатаў на з'езд і ў працы самога з'езду.

Некаторыя сабory БХД не змаглі называць месец і дату правядзення збораў, на якіх яны прысутнічалі, колькасць удзельнікаў, а таксама каго яны абраў ў якасці дэлегатаў на з'езд.

«Некта з супрацоўнікамі Міністэрства тэлесфанаў заснавальнікамі БХД і задаваў па 10–15 пытанняў адносна правядзення з'езду. Вось пытавацца: колкі было чалавек на пасяджэнні ў вашым раёне? Кажаце, дэлегаці? А як іх было троцца? А колкі чалавек выпукалі на з'езд? Чатыры? А па дакументах піць. На тых речах і была абгрунтаваная адмова», — расказваў супарашыня БХД П. Севярынег. «Любы чалавек прац два месцы пасля партыйных сходаў можа забыцца, колкі чалавек на ім прысутнічала і колкі выпукаліся на з'езд, — кажа іншы супарашыня БХД Аляксей Шэн. — Шмат да каго на працу прыходзілі супрацоўнікі специфічнай службы і чы-

ноўнікі, якія ставілі ўмову: альбо подпіс заснавальніка, альбо праца. Напрыклад, такую ўмову паставілі шматдзесятнай маці. Усё гэта рабілася, каб мець фармальныя прычыны для нашай нерэгістрацыі».

БХД ужо адмалілі ў реістрацыі 15 краставіка, але на наступны дзень раптоўна рапшэнне было прыпыненае. Шмат хто звязаў гэта з прыездам у Мінск міністра замежных спраў Чехіі Карала Шварценберга.

«Аргамітэт БХД будзе працягваць сваю працу як і раней. Думаю, распаэнне ў реістрацыі партыі выхідзіць за рамкі той камесцічнай лібералізацыі, якай ў нас адбываецца», — кажа А.Шэн.

Цягам месяца партыя мае права абস-кардзіць распаэнне ў Вярхоўным судзе, што і збираецца зрабіць. Хоць вялікіх ілюзій на гэты конт нікто не мае. «Пазней прымем распаэнне, ці праводзіць новы ўстаноўчы з'езд, бо настрой Міністру нам і так зразумелы», — падсумоўвае А.Шэн.

Зміцер Панкавец

Amnesty International прызнала фігуранта «справы 14-ці» вязнімі сумлення

Міжнародная праваабарончая арганізацыя Amnesty International прызнала ўдзельнікаў «працэсу 14-ці» вязнімі сумлення. Пра гэтага гаворыцца ў яе афіцыйным лісце на імя генпрокурора Рыгора Васілевіча Amnesty International пісціў, што яны былі пакараны за ажыццяўленне права на свабоду сходаў і выкаваннія. Amnesty International — сусветны рух, ён яднае 2,2 млн чалавек, якія дамагаюцца спынення парушэнняў правоў чалавека.

Ціснуць? Прызнавайце!

Пытанне аб статусе самаабвешчаных республік Паўднёвая Асія і Абхазія не з'яўляецца ўмовай развіція адносін Беларусі і Еўрасаюзу. Пра гэта заявіў кіраўнік працтавіцтва Еўракамісіі ў Мінску і Кіеве Жаэз Мануэль Пінту Тэйшіра 12 мая. Разам з тым, назначыў дыпламат, тут факт, што Беларусь «дагэтуль не прызнала незалежнасць Паўднёвой Асіі і Абхазіі, абландзівае». Тэйшэйра нагадаў, што Еўрасаюз «не прызнае і не прызнае» незалежнасць Паўднёвой Асіі і Абхазіі. Тым часам, беларуская дэлегація на чале з кіраўніком Адміністрацыі працэдэнта Уладзімірам Макеем знаходзіцца з візітам у

Абхазія. У Адміністрацыі працэдэнта Беларусі візіт не каментуюць.

Кіраўнік МЗС Славеніі плануе наведаць Мінск

Славенія будзе старшынстваваць у Радзе Еўропы ад 12 мая да 18 лістапада 2009 г. Візіт Самуэля Жбогара ў чэрвені прымеркаваны да адкрыція інфармацыйнага цэнтра Рады Еўропы ў будынку Беларускага дзяржаўнага універсітэту ў Мінску.

РПЦ: дамовімся без Лукашэнкі

«Расійскай праваслаўнай царкве і Рымско-каталіцкай царкве не патрабныя якісныя пасяроднікі для вырашэння такіх пытанняў, у іх ёсьць магчымасці для

правядзення простых узгадненняў», — заяўві намеснік старшыні Адзізелу замежных царкоўных сувязяў Маскоўскага патрыярхату. Такім пракаментаваў нядзяўную пропанову Аляксандра Лукашэнкі правесці сустэрну Папы і Патрыярха на тэрыторыі Беларусі.

КДБ арыштаваў галоўнага сычышчыка

Супрацоўнікі КДБ пры падтрымцы Рады быспекі арыштавалі начальніка Галоўнага Упраўлення аператыўна-вышукувай дзейнасці (ГУВД) МУС палкоўніка міліцыі Івана Шышлы. Матывы арышту пакуль не паведамлены. За апошні месец гэта ўжо трэцяя буйная аперация КДБ супраць кіраўнікоў МУС.

Жудаснае забойства ў Мінску

10 траўня ў яры каля аднаго з дамоў на праспекце Дзяржынскага было знойдзенае цела дзяўчынкі ва ўзросце 15–25 гадоў. Труп быў напалову спалены. Пачатая крыміналная справа паводле ч. 1 арт. 139 КК (забойства). Абставіны і прычыны смерці выясняюцца.

Шукаюць падпальшчыка

Органы ўнутраных справаў шукаюць злачынцу, які ўчыніў 22 красавіка падпал сямі лецишчах у Валожынскім раёне на тэрыторыі дачнага садовага таварыства «Выток-Сувязь» паблізу

вёскі Туркавічы. Міліцыю цікавіць інфармация ад відавочнай, напрыклад, тых, хто здымаў пажар на фота- або відеапаратуре.

Халады вяртаюцца

13 мая на большай частцы тэрыторыі краіны дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература паветра ноччу плюс 1–7°C, днём плюс 7–13°C, па паўднёвым заходзе да плюс 15°C. 14 мая па ўсходнім палове кароткасавыя дажджы. Тэмпература паветра ноччу плюс 1–6°C, месцамі па заходзе замарозкі ад 0 да мінус 3°C, днём плюс 6–13°C, па паўднёвым заходзе да плюс 16°C.

СМ; БелаПАН, «Ежедневнік»

Не ўсё ў жыцці апошні раз

Падпісацца можна праз Рэдакцыю і праз «Белпошту». Мы рэкамендуем — праз Рэдакцыю

Цана падпіскі праз Рэдакцыю на месец складае **6000 рублёў**.

Наша сістэма дастаўкі газеты за 3 гады даказала сваю надзеінасць. Усе тыя, каго такі спосаб атрымання газеты задавальняе, хай застаюцца вернымі такой падпісцы.

Мы зможем дастаўляць Вам газету хутчэй або з той жа хуткасцю, што «Белпошта».

Падпісныя індэксы ў каталогу «Белпошты»: для людзей — 63125, для падпрыемстваў — 63125.

Падпісацца можна на кожнай пошце. Цана гэтай падпіскі — 12 000 руб. на месец.

ПАВЕДАМЛЕНИЕ		ІПУП "Сур'едчы", УНП 190 786 828 МІД ААТ "Белівестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764	
		Рахунак ат рэканкріта	3012 206 280 014
		Асабіны рэчупак	
Інформація, якое бы было падпісану, пісці:			
Від апінты		Пата	Сумы
За газету "Наша Ніва".			
Агулам			
Касір		ІПУП "Сур'едчы", УНП 190 786 828 МІД ААТ "Белівестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764	
		Рахунак ат рэканкріта	3012 206 280 014
		Асабіны рэчупак	
Інформація, якое бы было падпісану, пісці:			
Від апінты		Пата	Сумы
За газету "Наша Ніва".			
Агулам			
КВІТАНЦІЯ		ІПУП "Сур'едчы", УНП 190 786 828 МІД ААТ "Белівестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764	
		Рахунак ат рэканкріта	3012 206 280 014
		Асабіны рэчупак	
Інформація, якое бы было падпісану, пісці:			
Від апінты		Пата	Сумы
За газету "Наша Ніва".			
Агулам			
Касір		М.П.	

Каб штотыдзень атрымліваць газету, дасылайце адрасы і гроши за газету. Конт на месец — 6 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету паведамляць у Рэдакцыю свае адрады і тэлефоны. Эта можна зрабіць праз: тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@mn.by, паштовы адрас: 220050, г.Мінск, а/c 537.

2) Просім у бланку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу дакладна і разборліво пазначыць адрас, у лінку паштовы індыкск і код пад'езду.

Тры гады «Ніва» можна было атрымліваць толькі падпісціў праз Рэдакцыю. І мы заявілі традыцыйнай дэльцаваць усім тым чытачам, якія пералічваюць гроши на выхад газеты.

Дзякую

Мікалаю В., з Белазёрску
Ірыне Ц., з Жытковіч
Аляксандру Д., з Карэліцкага раёну.
Аntonу Б., з Верхнядзвінск
С.К., з Пінску
Віктару К., з Рэчыцы
Ляўгнію К., з Віцебску.
Н.Х., з Шчучыну
Л.А., з Палацкага раёну.
Леакадзію Н., з Ракава
Юрасю Ч., з Малыра
Валерью П., Алегию Б., з Баранавіцкага раёну.
Аляксандру Л., з Гомелю.
Святлане К., з Ліды.

Ціхая вада «Партнёрства»

Працяг са старонкі 1.

Паводле Мілінкевіча, толькі міністэр замежных спраў Еспаніі Мараінас выказываеца за сумпрац з Беларуссю без усялікіх умоваў. «Прапануйце канкрэтная тэхнолагія, прапануйце, што зрабіць, каб стыгучы палітычнасці, а не займаецца простай фіксацияй парушэнняў прав чалавека», — звяртаеца А.Мілінкевіч да калег-у апазыцыйным асаждыку.

На пытанне карэспандэнта «НН», ці не шкадуе Мілінкевіч, што на прэж-скі саміт не прыняць Лукашэнка, быў наступны адказ: «Ёсьць шкадаванне. Я хачу, каб беларусы былі працтавлены на самым высокім узроўні, але Лукашэнка свай дзеянісцю за апошнюю шэсць месеціў не заслужыў такога запрашэння. Мала кро-куў зроблены. І ўлада павінна разумець, што не будзе эканамічнага супрацоўніцтва, фінансавай падтрымкі, калі не будзе канкрэтных змен».

Зіон Пазняк выказаўся пра пад-пісанне праграмы «Усходнія партнёрства» інакі: «Егэта падзея, якая патрабуе грунтуючага асэнсавання. Но, здаецца, не ёсць ўсёведамлюючы, на-колкі небіспечны паворот адбыў-шыца ў єўрапейскай палітыцы. «У-с-ходнія партнёрства» дае беларусам

магчымасць манеўру ў выпадку авастроўні палітычнага і эканамічнага нападкі з боку Расіі. Праграма пра-дугледжае верагоднасць уцігання беларускага грамадства ў сферу єў-рапейскіх дачыненій. Аднак «Партнёрства» запраграмавана на супра-цоўніцтве ЕС з антыбеларускім рэжымам. Калі пачнуцца інвестыцыі з Еўропы і сумесныя энергетычныя праекты, размовы пра демакраты і права чалавека скончачыся (ини ўжо, фактывна, скончыліся)».

«Усходнія партнёрства» прынятае, але реальным зместам яго яшчэ трэба будзе запоўніць.

Зімер Панкавец

**Мірэк Тапалянек,
Уладзімір
Сямашка і Карэл
Шварцінберг
перед пачаткам
саміту.**

Сіліцкі: Само запрашэнне яшчэ нічога не значыць

У часе саміту «Усходнія партнёрства» ў Празе прысутнічай палітолаг, дырэктар Беларускага інстытуту стратэгічных даследаванняў (BISS) Віталь Сіліцкі. Ён адказаў на пытанні карэспандэнта «НН».

«Наша Ніва»: Чаго Беларусі можна чакаць ад узделу ва «У-с-ходнім партнёрстве», як уздел у гэтай ініцыятыве можа адбіцца на нашай краіне?

Віталь Сіліцкі: Сам факт запра-

шэння Беларусі ва «Усходнія партнёрства» пакуль нічога не значыць. Усе практычныя праекты, прадугледжаны ў праграме, «зазвычаныя» на прынцыпе аблумленасці. Эта значыць, што Еўрасоюз будзе лібера-

лізаць гандаль, адміністравізы, падпісваць дамовы пра асацыяцыю (і калі гэта яшчэ будзе) толькі з тымі краінамі, якіх будуть рухаць па шляху палітычных і эканамічных рэформаў. У той жа час, партнёрства прадугледжвае інтэнсіфікацыю шматбаковых

Віталь Сіліцкі

доктар палітычных навук, дырэктар Беларускага інстытуту стратэгічных даследаванняў (Вільня).

коўса ўзаемадэяньне па шэрагу так званых «флагманскіх» праектаў (на-кіраваных на памежнікі і энергетыч-нае супрацоўніцтва, развіціе малага сяроднічага бізнесу), што азначае як магчымыя эканамічныя ініцыятывы, так і інтенсіфікацыю шматбаковых контактаў паміж чыноўнікамі, ал-мислубіцамі, прафсаюнікамі грамад-зіскай супольнасці.

Працяг на старонцы 5.

Аляксей Янукевіч: БНФ трэба новыя твары, але гэта не рэвалюцыя

У верасні мае праціўцы наступны з'езд Партыі БНФ. Старшыня арганізацыі Лявон Баршчэўскі неаднаразова заяўляў, што сыдзе ў адстаўку. Першым, хто заявіў пра гатоўнасць заняць крэслы старшыні, стаў намеснік Баршчэўскага, 32-гадовы **Аляксей Янукевіч**.

«Наша Ніва»: Год таму ты казаў, што якіх не вызначаўся, ці будзе вылучацца на пасаду старшыні Партыі БНФ.

Аляксей Янукевіч: Ужо прынятае канчатковое рапортаванне, якое выдаўся.

«НН»: І што паўплывала на рапортаванне?

АЯ: Сітуацыя ў краіне настолкі імкліва мяняецца, якіх існаваў так, як Фронт існаваў апошнія гады, ніяк ніякай магчымасці. Важна пры-пяціць у партыю новых людзей з новымі ідэямі. Прыходнікі гасобы, якія не ідэяна-дайдане фронтавіцкі спадчыны, выступае за бізнес БНФ, будзе добрым спадчынам грамадству.

«НН»: Якое месца ты адводзішь БНФ унутры грамадства ў цэлым і азіяцкі ў прыватнасці?

АЯ: Перад кожнай партыяй ціпнер стаіць ізлікі выбар. Тэхнічныя пасады на супрацоўніцтва з рэжымам, як абазначаны гэта Лявонковіч; другі шлях — схавацца з галавой пад коўдру, не заўважаць змену ў грамадстве і навокал Беларусі. Ліч, для БНФ абуда гэта шлях непралімельны. Сіла БНФ у ды-намінасці і здольнасці аддакватна реагаваць

на выпадкі часу. Трэба выкарыстоўваць магчымасці, якія будуть адкрывацца ў вязкі з крыйсісам і гульнямі ўладаў з Еўропай, для ўтварэння Фронту. Мы павінны вірнуцца да адуайленаўшай образу БНФ, як партыі, якую падтрымлівае нацыянальная эліта, за якой будучыня. Як мошчай партыі, здольнай афектуіць бараніць свае кантоўнісці.

«НН»: Хто бече бачацца галоўнымі хаў-рунікамі БНФ?

ЯЯ: Вілакаса дыскусійнае пытанне пра ста-сункі з Рухам за Свабоду і Аляксандрам Мілінкевічам. Калі нават Пазняк гатовы па-разумецца з Мілінкевічам па найбольш знач-ных пытаннях, было бы недарэчычна, каб гэта не змог зрабіць БНФ. Мілінкевіч не ідэалычны палітык і робіць досьць шмат памылак. Але супрацьстоецнае аслабленіе БНФ, і адкладае вырашэнне важнай задачы Фронту — змены ціпнернага рэжыму. Таксама БХД, З гра-дышынных партнёраў — АГП. Іншыя субекты, якіх вызначаюць блізкія нам кантоўнісці.

«НН»: Тэй вылуччанне нельга разглядаць як бунт наймаладзейшага пакалення?

Н.Лукомская

Аляксей Янукевіч

нарадзіўся ў 1976 годзе ў мінскай Чыкоўцы. У 1997 скончыў факультэт міжнародных эканамічных адносін БДЭУ па спецыялінасці эканаміст-менеджэр. Намеснік старшыні Партыі БНФ ад 2003.

наўномоцкім міністрам у пасольстве Літвы ў ЗША, узаночальвала Мінфин ва ўрадзе Бразійскага.

Пасля стала камісарам, адказным за фінансавае планаванне і бюджет у Еўракамісіі. На гэтай пасадзе да Далі Грыбоўскайтэ прыйшла папулярнасць.

Яе называлі літоўскай «жалезнай ледзі». Яна разкі крытыгавала эканамічную палітыку ўраду, за што нават неаднаразова аўбівічавацца ў палітыкансці.

Калі Грыбоўскайтэ дала згоду ўздельнічыць у прэзідэнцічных выбара-рах, інтыгра памерла амаль адразу ж — такая яе папулярнасць. Літоў-

цы звязаюць з прыходам да ўлады гэтай энергетычнай жанчыны надзею на выхад з эканамічных цяжкасцяў.

Часам яе называюць «літоўскім Баракам Абамам», што таксама шмат абычнага гаворыць.

Далі Грыбоўскайтэ, якія літоўскай, валодае англійскай,польскай, французскай і расійскай мовамі. Не замуж.

У выпадку перамогі Далі Грыбоўскайтэ стане чацвертым прэзідэнтам Літвы ад 1991 г. А таксама другой жанчынай-прэзідэнткай на постсавецкай тэрыторыі. Першай у Літве была Вайра Віке-Фрэйберге.

31

Новае ablічча Літвы

17 мая пройдзе першы тур прэзідэнцічных выбараў у Літве.

Яго можа хапіць для абраціння Цэнтравыбаркам Літвы зарэгістраваць сем кандыдатаў, сі-род якіх трох жанчын і адна жуты фаварыт — белая еўракамісар Даля Грыбоўскайтэ.

Яна нарадзілася 1 сакавіка 1956 году ў Вільні. Выучылася на ві-чаркім аддзяленні эканамічнага факулытэта Ленінградскага юніверсітэту. Скончыла ВНУ ў 1983 г. Падчас вучобы адначасова працавала

ных эканамічных адносін, потым — аналагічнае ведомства ў МЗС, была паслом Літвы пры Еўрасоюзе.

Выратаваць Аўтуховіча

Ваўкавыскі прадпрымальнік працягвае ў СІЗА бестэрміновую галадоўку пратэсту, якую пачаў 16 красавіка. Незалежнае грамадства робіцца рашучыя крокі, каб вызваліць Аўтуховіча і яго сябру Лявонава і Аспіненку з турмы.

«Аўтуховіч адчувае сябе вельмі дронін. Вельмі дронныя аналізы. Ганчына ў цэнтральнай галадоўкі. Але мае намер галадаць да канца», — кажа яго адвакат Павал Сапелка, адзін, хто можа бачыць са зневоленым. Мікалаю, які падаразаецца ў падпалах і падтрымах дамоў ваўкавыскіх чыноўнікаў, не дазваляюць сустраны нават са сваякамі.

Акцыя салідарнасці са зневоленымі ваўкавыскімі набываюць разнік формы. Другі тыдзень на Управе Партыі БНФ у Мінску галадаючыя маладафронтнікі. Моладзь патрабуе вызваленія Аўтуховіча і затрыманых з ім. Ад пачатку трывамошь галадоўку Нааста Палажанка, Мікола Дзэміндзенка і Ацрэем Дубскі. Некаторыя, як Андруш Сянінта, выходзяць з галадоўкі, але далучаюцца новыя ўзледзінікі: Кацярына Саладэва, Ірына Губская, Яўген Скрабец.

Да галадоўкі звяргталася старшыня Рады БНР Івонка Сурвіла. Іна заклікае моладзь спыніць акцыю пратэсту: «Усім сірцам я з вами, але калі галадоўка вас знімома, будзе гэта на карысць тых, хто давёў вас да такога стану».

Спраба захопу Паўла Юхневіча (другі справа) міліцыянтамі ў цывільным пасля акцыі на Кастрычніцкай плошчы.

На гэту Нааста Палажанка адказала: «Мы распачалі галадоўку дзеля таго, каб нашы патрабаванні былі выкананы. І таму мы не скончым галадоўку, пакуль не будзем мець пэўных выніку».

Звяргнуўся да Лукашэнкі ў справе Мікалая Аўтуховіча і лідэр Руху з Свабоду Аляксандар Мілінкевіч. «Справа ваўкавыскіх прадпрымальнікаў набыла міжнародны рэзананс, бо расцярненча-

міжнароднымі праваабарончымі арганізацыямі, як, магчыма, палітычна матываваны пераслед. Каб выратаваць жыццё Мікалаю Аўтуховічу і ў мэтах паліпшэння іміджу нашай краіны, прашу Вас здзіесніць акт добрайволіі, дзеяя засябеччыні належных правоў і законных інтаресаў згаданых грамадзян Рэспублікі Беларусь, пас-трыяць неадкладнаму пачатку адкрылага судовага разборальніцтва па

дадзенай справе або змене меры ўтрымання для Мікалая Аўтуховіча, Юрыя Лявонава і Уладзіміра Аспіненка», — гаворыцца ў заяве.

На мінультым тыдні штодня на Кастрычніцкай плошчы стаяла моладзь з партрэтамі ваўкавысці. Некалькі разоў спіналася затрымліваў пратэстуючы, але на наступны дзень людзі ўсе адно выхадзілі. Адным з актыўных узледзінікў тых акцыяў салідарнасці быў лідэр неза-

рэгістраванай арганізацыі «Еўрапейская Беларусь» Павал Юхневіч:

«Мы дабіаемся вызваленія альбо пачатку суду над Аўтуховічам. Таксама стаіць пытанне праста выратаваць чалавеку жыццё. Трэба звярнуць увагу людзей на гэту тему як у Беларусі, так і за мяжамі. Бо, на жаль, у Еўропе апошнім часам вельмі часта гаворяць, што палітвязні ў Беларусі не засталося. Але ёсьць Аўтуховіч, ёсьць асуджаны ўзледзінік і Праесу чатыроццаці». Гэтых жа мэтадаў дабіаеца і «Малады фронт», калі пайшоў на мужны і адчайні крок галадоўкі, — кажа П.Юхневіч. — Даадзеная падзея паказвае, што апазіцыя на кіда сваіх у бяздзе.

32

Справа Аўтуховіча

Мікалай Аўтуховіч — ваўкавыскі прадпрымальнік. Быў гаспадаром фірмы таксі «Ніка-транс», балатаваўся на парламенцкіх выбарах. У 2006 асуђаны на 3,5 гады турмы, нібыта за нісплату падатку. Прызнаны вязнем сумлення. Абвішччы галадоўкі пратэсту (да 74 дзён). Страціў 40 кг вагі. На волю вышыўся ў судзені 2008, пад цікам ЗША і ЕС.

Паўторна арыштаваны 8 лютага 2009. Яго вінаваціць у парушэнні арт.218 ч.3 КК «Наўмыснае змішчэнне ці пашкоджанне мæмасці, здзейсненны арганізаванай групай» (ад 7 да 12 гадоў турмы). У 2004 на ваўкавыскіх настароччы быў падпала дамоў начальніка РУУП «Кацуబі» і падатковага інспектара Мандзіка, але пі гэтых злачынстваў ёсьць асуджаныя, якія адбываюць зняволенне.

Калегія аблсуду адмяніла раэннне раённага суду аб прызнанні нумару ARCHE экстрэмісцкім

Справа вернутая на пайторны разгляд у суд Маскоўскага раёну Брэсту.

7 мая ў абласным судзе Брэсту адбыўся разгляд касацыйнай скаргі на раэннне суду Маскоўскага раёну Брэсту аб прызнанні шырагу публікацый у № 7–8 недзяржжаўнага інтэлектуальнага часопіса «ARCHE» «экстремісцкім матэрыяламі, якія падлігаюць змішчэнню». Перасуд быў прызначаны на 6 красавіка, але перенесены на 7 мая па ініцыятыве судовай калегіі па грамадзянскіх спраўах Брэсцкага абласнога суду.

Рэдактар часопісу «ARCHE» Валер Булгакаў, які прысутнічаў на працэсе, алічнай, што судзі касцясталіся ў часе працэсу беларускай мовай. Судовая нарада дадзілася ўсіго 5 хвілін. Гэта можа азначаць, што раэннне было перадвызначаным.

Нагадаем: 25 лютага судзя Маскоўскага раёну Брэсту Тацина Міранок задаволіла заяvu ўпраўлення КДБ па Брэсцкай вобласці ад 30 снежня 2008 г. аб прызнанні выдання экстремісцкім... «Праведзеным аналізам устаноўлена, што ў часопісах утрымліваючыя звесткі, якія дыскрэдытаўнуюць дзеяньнісць органаў улады і кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь, узмозялоць

сацыяльна-палітычную напружанасць і супрацьстаянне ў грамадстве, стымулюючы здзяйсненне дзеянняў, накіраваных на арганізацію і ажыццяўленне масавых беспадпарадкі, і тым самым ствараючы пагрозу бяспецы Рэспублікі Беларусь», — сцвярджалася ў заяве за подпісам начальніка УКДБ, палітчынкі Леаніда Дзядкова.

Меліся на ўваже артыкулы палітологаў, прысвечаныя палітычнай сітуацыі ў Беларусі і выбарам 2008 году.

Слуханні тады праходзілі ў закрытым рэжыме і дзеяўляліся ўсіго адну гадзіну.

«ARCHE» — адно з апошніх беларускамоўных і адначасова адно з усяго не-калькіх апазіцыйных да лукашэнкаўскіх

выданняў, што захаваліся. Дзякуючы сваёй якасці, «ARCHE» — адзіна з беларускіх выданняў, далучана да єўрапейскае сеткі інтелектуальных часопісаў «Eurozine».

Рэдактар часопісу «ARCHE» задаволены раэнннем калегії Брэсцкага абласнога суду. На ягоную думку, канчатковая перамога часопісу стала б важным прыэздэнтам для абароны права на свабоду выказвання і меркавання.

У справе «ARCHE» запыт у беларускага МЗС дасылаў офіс упраўнаважанага па свабоде СМИ пры АБСЕ.

Мікола Бутай

Даходы бюджету знізіліся на 30%

Іх недабор у першым квартале склаў 600 млрд рублёў, але Мінфин збалансаваў бюджет, рэзкага скараціўшы выдаткі.

У дзяржбюджэт за першы квартал надышло, у разліку паводле статті нормаў МВФ, 9,89 трлн рублёў. За той жа перыяд мінуглага году даходы складалі 10,49 трлн руб. Такім чынам, даходы знізіліся на 600 млрд руб. З улікам дэвальвацыі рубля, у

МБ

ГАСПАДАРКА

Імпарт аўтамабіляў расце, нягледзячы на крызіс

Імпарт легкавых аўтамабіляў у Беларусь у першым квартале 2009 г. павялічыўся на 20,7% у параўнанні з аналагічным перыядам 2008 г. да 39 тыс. адзінак, у грашовым выражэнні імпарт вырас на 4,5% да 236,9 млн дал.

Асноўны аўтамабіль імпарту забіспечваючы фізічныя асобы. Яны ўзвеялі ў студзені-красавіку 2009 г. 22 тыс. аўтамабіляў (+10%) на суму 127 млн дал. (+14%).

Юрыйдичныя асобы павялічылі ўзвод аўтамабіляў у 1,38 разы да 17 тыс. шт., у грашовым выражэнні аўтамабіль вывезаў знізіўся на 5,2% да 110 млн дал.

Імпарт юрасобамі ажыццяўляўся пераважна з Германіі — 5,9 тыс. шт. на суму 39,2 млн дал., Францыі — 4,5 тыс. шт. на суму 18,6 млн дал., Японіі — 1,2 тыс. адзінак на суму 11,7 млн дал.

Прайм-ТАСС праз afn.by

Эканоміка яшчэ не дасягнула раўнавагі

Золатаўалютныя раззервы Беларусі, разлічаныя па стандартах МВФ, скараціліся ў красавіку на 390,4 млн даляраў (на 9,8%) і на 1 мая дасягнулі 3 млрд 564,8 млн даляраў ЗША. За 2008 г. ЗВР скараціліся на 1 млрд 121,1 млн даляраў, нягледзячы на першы транш расійскага кредиту ў 1 млрд даляраў (лістапад), і крэдиту Венесуэлы ў 500 млн даляраў (снежань).

БелапАН

Сіліцкі: Само запрашэнне яшчэ нічога не значыць

Працяг са старонкі 3.

Пакуль галоўная практичная карысць для Беларусі менавіта ў гэтых новых магчымасцях «сацыялізацыі» ў єўрапейскіх інстытутах і каштоўнасцях для больш шырокага кола беларускага грамадства. Напрышце, вакон тое, што з'явілася пэўная інстытуцыйная рамка, якая легітімізуе дуэтагермінова ўтварэнне самога ЕС у справы постста-вешчкіх крайнай.

«НН»: Ці апраўдаюча чаканіі беларускіх уладаў ад узелу в а «Усходнім партнёрстве»?

ВС: Я не думаю, што ў беларускага кіраўніцтва ёсьць нейкія вілкія надзеі на «Усходніе Партиёрства», што да атрымання новага фінансавання. Магчыма, ёщэ чаканіі нейкіх буйных праектаў у той жа энергетычнай галіне. Але іх ажыццяўленне будзе вымагаць выканання пэўнага палітычнага мінімуму, на які Беларусь ісці так не хоча. Само партнёрства, аднак, ужо адкрылася пэўную ролю ў гуліні на тым жа ўсходнім фронце. Відавочна, пры інтэнсіфікацыі расійскага ціску на Мінск Лукашэнка будзе ўжо гучней апеліваць да ЕС.

«НН»: Вы лічыце, што Лукашэнку варты было запрасіць у Прагу?

ВС: Давайце ўдакладнім, што, насуперак інфармацыі ў прэсе, фармальна персанальнага запрашэння Лукашэнкі ў Прагу ніколі не было. Аднак, гэтаму міфічнаму запрашэнню на саміт было наададзена столькі ўвагі, што яго зрабілі ледзьве не галоўным ныносмайкам самога «Усходніе Партиёрства!»

Прычым, такім чынам і беларускую апазіцыю, і некаторая єўрапейская палітыкі, самі таго не жадаючы, набілі беларускому лідеру чану да завоблачных вышыніяў. Ніякага палітычнага трымулу Лукашэнкі ў Празе не было, і Лукашэнкі дакладна гэта адчуў. Наадварот, яго прыезд спрэвакаваў бы пеўныя паварот у саміце, зрабіў бы таму правоч чалавека і дэмакратызаціі на ім дамінуючай. Вось менавіта гэтага — палітычнага дыялогу — беларускія ўлады стараюцца пасбечычы любымі метадамі. Нарашце, запрашэнне было неабходным, каб зафіксаваць сам удел Беларусі ва «Усходнім партнёрстве». Персанальная я бы запрасіць Лукашэнкі ў Прагу, каб даць паглядзець на прыгожы єўрапейскі горад і, магчыма, зразумець, што той хайтак, якім беларускія ўлады збіраюцца нашпілаваць гісторычныя цэнтры гораду, не варты яго. Але гэта, канечно, жарт.

«НН»: BISS прапануе Еўропе

прыняць Лукашэнку такім, які ён ёсць, чаму?

ВС: Приняць такім, які ёсць — такіх словаў у нашых дакументах вы не знайдзеце. Гэта недарэчнае інтэрпрэтацыя нашай прапановы адным беларускім выданнем, яшчэ больш недарэчна перадрукаваная, без спасылак на першакрынцы, іншым выданнем. То, што гэтае выданне вырашыла не ўзгадаваць пра складаў пранавоны — Офіс за дэмакратычную Беларусь — цягне на правакацыю. Пытанне, аднак, вось у чым. Мы сапраўды выступілі за то, каб Беларусь была прынята ва «Усходніе Партиёрства» ўжо зараз, а не пасля выканання пэўных палітычных умоваў, якія патрабавала частка палітычнай апазіцыі. Чаму? Да таго, што «УП» — гэта не прыз, якім узнагароджаюць за добрыя паводзіны, а інструмент, праз які можна будзе прасоўваць змены. Тут і ципер, а не ў казачыны часы, калі падзея крывавыя жорты і ўлады прыйдучы АДС. Прасоўваць Беларусь праз уязванне краіны ў єўрапейскія працэсы, пераарэнтаваць яе эканомікі, прац сацыяльнаю чынавенствам, працай жа палітычныя дыялог, праз лігатыўныя лагеры вельмі добра было то, з кім з єўрапейскіх палітыкі сустракаецца той ці іншы лідер апазіцыі. У такай сістэме ка-

няць такога Лукашэнку?

ВС: Што да Еўропы, дык яна абыслютна нічога не губіле. Паўтаруся — узделу праограме не азначае аўтаматычнага надання неіхіх дабраў. Можна спаслацца на адсутнасць прагрэсу і блакаваць дамоўы, фінансаванне. А вось пляцоўка для палітычных контактаў застасця.

«НН»: Якое месца ў новых рэзя-лях зойме беларуская апазіцыя?

ВС: Гэта яе выбар — заніць гэтае месца ці не Супрацоўніцтва з Лукашэнкам зусім не азначае спынення контактаў і падтрымкі дэмакратычных палітык. Аднак, ізъяўляючы і пэўна перафарматаванне апазіцыі, і вось гэта прывяло яе лідараў у стан шоку. Апінэнты новага курсу ЕС да Беларусі, аднак, не здолелі зразумець, што «здрада» Еўропы — гэта перш за ёсць наступны таго, што палітычнай апазіцыі аказаўся нязадолны прапанаваць альтэрнатыўнага сцэнару дэмакратызацыі Беларусі, дзеяць якога варта было бы падтрымліваць палітыку ізоляцыі. Дык што калі, па словах Івацэвіча, Лукашэнка — гэта крызіс, дык АДС — гэта дыялог. Крытэрам палітычнага поспеху ў апазіцыйным лагере вельмі добра было то, з кім з єўрапейскіх палітыкі сустракаецца той ці іншы лідер апазіцыі. У такай сістэме ка-

рдынатаў контакты ЕС з Лукашэнкам — гэта катастрофа для апазіцыі, але для каго мы мусім захоўваць гэту сістэму карадынатаў? Для пары-тройкі партыйных лідараў? Якай карысць ад гэтага Беларусі, дэмакратыкі, газетам, грамадскім арганізацыям, тым жа палітізізмам? Да таго ж, спраба «легчыкі пад цытнікі» і спыніць працэс анігавання Лукашэнкі ў ЕС скончыліся няўдачай і яшчэ большай маргіналізацыяй апазіцыі, прычым не толькі ў адносінах да Ўладара, але і да грамадзянскай супольнасці, якай зблішчана выкарысталі свой шанец і здолела выпрацаваць хонькія нейкія пранавоны для Еўрасаюзу што да дыялогу і партнёрства, тыва самыя «шпаргалкі», якія вельмі не лобізія Лукашэнкі. Розуму не кідацца пад цытнік хапіла спірша Мілінкевічу, і, як гэта ні парадакальна, нават Пазняк зразумеў рабней за кіраўніцтва АДС, што агрыванне наконт «здрады» Еўропы бесперспектывнае, і што траба канкрэтныя пранавоны. Дык вось месца ў новых рэзялях знойдуть тыва, хто здолны канцэнтраваць не на асобе, а на суптадак дзві і рэзультаты альтэрнатывы для тых працэсаў, якія разортваюцца ў рамках «УП».

Гутарыў Зміцер Панкавец

Зянон Пазняк: Мы пайшлі на кампраміс

Лідэр Кансерватыўна-хрысціянскай партіі БНФ узяў на сябе ініцыятыву па выпрацоўцы адзінай заявы лідераў апазіцыі з нагоды старту «Усходніяга партнёрства».

Івонка Сурвілла, Аляксандар Казулін, Аляксандар Мілінкевіч, Зянон Пазняк і Станіслаў Шушкевіч склалі дэлегацыю незалежнага грамадства Беларусі на саміце «Усходніяга партнёрства». Упершыню за дубт час у не ўйшёлі Пазняк, які дойдзе

трымаўся асабняком на палітычным полі. Такім «выбарам апазіцыі» Чахія прадміністраваць сваё бачанне палітычнай дынамікі. Харэкторна, што ніводзін лідар Абяднаных дэмакратычных сіл, што абяднаныя разнароднай палітычнай партыі, ад ліберальных да русафільскіх, у Прагу запрошаны не быў.

Ініцыятарам перамовы з узделем Казуліна і Сурвіллы быў Зянон Пазняк, які ў час зачыткі і Казуліна, і Мілінкевіча да «песёдаапазіціі».

Чаму Пазняк палічыў, што надышоў

момант для супольнага дзеяння? Ён тлумачыць у інтэрв’ю радыё «Свабода»: «Есьць інтарэсы Беларусі, якія павінны абядноўваць усіх. Па асноўных пытаннях — культура, афіцыя «Усходніе Партиёрства», афіцыя рэжыму, неабходнасць падключыць грамадзянскую супольнасць — дасягнутае поўнае разуменне. У нейкіх аспектах не удалося ўзіц алін подпіс. Гэта не бяды, думаю, што ў будучыні будзе дасягнута больш паразумення».

Казулін, Пазняк, Сурвілла і Шушкевіч падпісалі звагот да Еўрасаюзу з нагоды старту «Партиёрства», Мілінкевіч

адмовіўся.

«Калі грамадзянская супольнасць Беларусі не будзе ўзлючаная ў новую палітыку «Усходніе Партиёрства» Еўрасаюзу, то ігнацыя праограма фактычна стае літэтымай ражыму Лукашэнкі», — говорыцца ў звароце. Мілінкевіч жа міркуе, што ўздел Беларусі ў праограме фактычна стае літэтымай ражыму Лукашэнкі, — говорыцца ў звароце.

Мілінкевіч, які дойдзе, прапануе Еўропе

Барыс Тумар

Юшчанка Лукашэнку: Захавайце мову і культуру

Чатырохгадзінная сустрэча прэзідэнта Беларусі і Украіны ў Гомелі стала для Юшчанкі нагодай, каб акцівізаваць нацыянальную інтарэсы двох нацыяў.

На перамоўах у Гомелі, а пазней у выступе перад журналістамі прэзідэнт Украіны Віктар Юшчанка падкреслены гаварыў па-украінску. Аляксандар Лукашэнка адказаў па-расійску.

Віктар Юшчанка звірнуў увагу кіраўніка Беларусі на праблемы

мовы і культуры і вось такім намёкам: «Мы абыяркоўвалі з Аляксандрам Рыгоравічам, што б мы моглі зрабіць у сферы адукацыі. Мы зачытлі пытанне, што ў 2009 годзе не зайдохна адкрыць кафедру беларускай мовы ў адным з універсітэтаў Украіны. А магчыма, і не ў адным. Гэтым мы хочам падкрэсліць, што мы з панамі стаемі да жыцця беларускай грамады, якай хоча зберагчы сваю мову, сваю культуру і гісторыю», — цытуе яго «Свабода».

Падтрымкі ўзяў і Аляксандар Лукашэнкі.

Параза Лукашэнкі

Далучэнне Беларусі да «Усходніяга партнёрства» — гэта сімвалічная крокі ў планах будаўніцтва саюзу Беларусі і Расіі. Гэта канчатковая параза аўтарскага праекту Аляксандра Лукашэнкі — албудовы савецкай імперыі. «Для мене Беларусь — ужо пройдзены этап», — неякі шыцьра прызнаўся Аляксандар Рыгоравіч. Ён казаў, што «на каленях готовы паўзіць ў Расію». Потым

Міраслаў Гой: У будучыні нас чакае Еўрасаюз

Старшыня Смаргонскага райвыканкаму — у інтэрв’ю «Эўзядзе»: «Вал малака і зерня мы выдаваль наўчыліся, цяпер задача — канкурэнтаздольнасць. Траба разумець, што ў будучыні нас чакае Еўрасаюз з якаснай і таннай прадукцыяй, і мы імкнёмся да гэтага».

Наталля Пяткевіч пра самае галоўнае

Намесніца кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта (на фота): «Наяўнасць асартыменту

Цытаты

НЯЗІПАЛАДЫОН

«Звязда»

прадуктаў і тавараў на паліцах у крамах — другаснае.

Першараднае значэнне мае тое, што мы можам бачыць сонца, радавацца яму.

Ад мамантаў спакон вяко

Прэзідэнці геральдyst выводзіць арнамент на дзяржаўным сцягу ад мамантаў: «Рамбіны арнамент, які прысутнічае на дзяржаўным сцягу РБ, яскрава бачны пры зрэзе біўня маманта», — паведаміў доктар гісторычных наукаў, член Геральдичнага рады пры прэзідэнце Сяргей Рассадзін.

Руслан
Салей
засмучаны.

Усё хакей

Беларусь гуляла на роўных з Расіяй у Швейцарыі і прыме чэмпіянат свету 2014 году.

Сёлетні чэмпіянат свету па хакеі ў Швейцарый нашым хлонам удаўся. Зборная Беларусі выканала задачу — трапіла ў вясъмёрку наймацнейшых. У чэрвеньфінале беларусы ў напружанай барацьбе прайграли будучым чэмпіёнам свету — Расіі. Прычым, ніякай наканаванасці ў вачах беларускіх хакеісту не было. Зма-

галіся да апошняй хвіліны. І лёс матчу вырашыла толькі персанальная майстэрства расійскай зоркі Іллі Кавальчука — 3:4.

Тыдзенем багаты і ўсімі хакеінымі навінамі. 8 мая ў Берне было вырашана, што Беларусь прыме чэмпіянат свету ў 2014 годзе. Наша краіна перамагла з ўйнай перавагай, узяўшы 75 галасоў. За Венгрию прагаласавала 24, за Украіну і Латвію — па 3.

Праз пять гадоў першынства свету пройдзе на арэнах на Віснянкі і Чыжоўцы. Права на правядзенне першынства нашай краі-

не даверылі з трэцяй спробы. Да-
гтуль прайгравалі Германіі і Швейцарыі. Заву́лены бюджет Чэмпіянату — \$11,4 млн.

Але нават і гэтая перамога не стала для нас апошній у Швейцарый. Архікамітэтам першынства і галасаваннем журналістамі беларускі хакеіст Андрэй Мезін прызначаны найлепшым брамнікам чэмпіянату. А на сайце міжнароднай федэрацый хакея Мезін іде першым у галасаванні на званне найлепшага гульца ЧС-2009.

Зміцер
Панкавец

Эдуард Занкавец: Не засталося негатыву

Пра вынікі чэмпіянату свету карэспандэнт «НН» пагутарыў з другім трэнерам зборнай Эдуардам Занкавецом.

«Наша Ніва»: Якія ў Вас уражанні ад сёлетнага першынства?

Эдуард Занкавец: Станоўчыя, добрыя. Не засталося абсалютна ніякага негатыву.

«НН»: Месца ў вясъмёрцы — гэта столь для зборнай, пі ёсць куды расі?

ЭЗ: Безумоўна, ёсць. Нават на гэтым чэмпіянаце мы маглі быць вышэй, каб спрыяла фартуна. Не хапіла крышачку шанцавання ў матцы з Расій.

«НН»: Ці можна казаць, што Беларусь сфарміравалася як хакейная дзяржава?

ЭЗ: Натуральна. Для хакею ў краіне рабіцца вельмі шмат. І гэта дае вынікі. Магчыма, мы мышча не з'ўзімемся лідерамі сусветнага хакею, але тэндэнцыя абнадзеівае.

«НН»: Беларусь здольная якісна пра-
весці чэмпіянат свету 2014 году?

Маглі б і лепей. Заўзятары ў часе матчу Беларусь—Расія перад экранам калі Палацу спорту.

ЭЗ: Без усялякіх сумневаў. Магу запоўніць, што першынства пройдзе на самым высокім уздоўжні.

«НН»: А што для Вас асабісты значыць правядзенне першынства ў Мінску?

ЭЗ: Усе мае сваікі і сабры атрымоюць магчымасць паглядзець матчы зорак сусветнага хакею! Перакананы, беларусы ў пачаснай кампаніі не згубіцца і парадуюць беларускай гульне.

«НН»: Дарочы, у беларускіх СМІ было шмат нараканий адносна ўмоваў у Швейцарый. Быў нейкі дыскамфорт?

ЭЗ: Не ведаю, хто гэта прыдумаў. Чэмпіянат арганізаваны быў добра. Ніякіх скарагаў адносна бытавых умоваў ці нейкіх ха-

кейных момантаў у мяне ніяма.

«НН»: Што траба зрабіць, каб Беларусь не проста трапіла ў плэй-оф, але і змагалася за медалі?

ЭЗ: Яно рабіцца. Выступленне мінскага «Дынама» ў чэмпіянаце Кантынентальнай хакейнай лігі стрыяе. Гулыны неизбежна праграсуюць у такой монданай лізе. І чым больш беларусы будзе ў складзе каманды КХЛ, тым лепей для зборнай. Было добра, каб і яшчэ адна беларуская каманда змагла гульці ў Кантынентальнай лізе. Пытанне толькі ў чым, на сколькі нам хопіць сродак на эта.

Станоўчы факт, што і наші найлепшыя клубы, і зборную ў наступным сезоне будзе ўзіначальваць адзін спецыяліст — Глен Хэнлан.

«НН»: Хто, на Ваш погляд, быў найлепшым у складзе зборнай у Швейцарый?

ЭЗ: Андрэй Мезін. Ён цалкам заслужыў званне найлепшага брамніка першынства.

Гутарыў ЗП

НАВІНЫ СЦІСЛА

Беларуская мова папулярная

У першы дзень, 4 мая, на цэнтрализаванне тэсціраванне ў Гродзенскім вобласці зарэгістраваўся 1231 чалавек. Самыя папулярныя предметы — матэматыка і беларуская мова.

Бел-чырвона-белая сцяг на канцэрце «Ляпісаў»

На канцэрце «Ляпісаў Трубіцкага» 7 мая ў Магілёве, калі музыкаi сталі сіліваць «Freedom Belarus», моладзь паднімала бел-чырвона-белую сцяг. У адзінственне ад Мінску, дзе міліцыя рэагавала

спакойна, у зале клубу «Ліга», дзе адбываўся канцэрт, затрымлівалі. Як сказаюць, затрымлівалі, так і тых, у каго на вопратцы ці заплечніках была нацыянальная сімваліка: сцяжка і герб «Пагоня». Усяго было затрымана 20 чалавек. Вядомае імя аднаго з іх — Станіславу Сенакосаў. Ён

адным з першых падняў нацыянальны сцяг.

Беларус балатуеца ў Еўрапарламент

Гэта прафесар Антон Мірановіч — краінік кафедры гісторыі культуры паграніччя ў Інстытуце гісторыі Беластоцкага ўніверсітэту.

Ён беспартыйны, але будзе кандыдаваць ад ліберальнае партыі.

Грамадзянская платформа. Антону Мірановічу сёлета споўніцца 50 гадоў. Ён нарадзіўся 30 кастрычніка 1959 г. у Беластоку. Працаўваў настаўнікам у школе, супрацоўнічá з газетамі «Ніва» і «Przeglad

Prawoslawny». З 1986 г. — выкладчык Інстытуту гісторыі Варшаўскага ўніверсітэту, пасля — Інстытуту гісторыі ўніверсітэту ў Беластоку. Напісаў некалькі кніг па гісторыі Падляшша.

МБ; «Вечерний Гродно», «Ніва», раздым «Свабода»

коментары

Дачка камбрыга Бумажкова – Лукашэнку: Вы ведзяце псхалагічную вайну супраць свайго народу

Таццяна Бумажкова выступіла з адкрытым лістом да кіраўніка ўлады, у якім узіміе як асабістыя пытанні, так і выкryвае палітыку фальсіфікацыі історыі і праслаўлення сталінізму.

Цытаты з ліста

«Мой тата — Макар Піменавіч Бумажкоў, знакаміты ў гады вайны партызанскі камбрыг, адзін з арганізатарап і кіраўнікі беларускага партызанска руху як народнага супраціву. Менавіта — народнага супраціву, таму што партызанска рух не быў аднародным, у ім існавалі і спецыфічны дыверсійны, карыніяльны, кіраваны непасрэдна з Масквы такімі спецыялістамі, якія заслужаны кілер Савецкага Саюзу генерал НКВД Павел Судаплатав, і вясення аперациі такога кішталту «партызанай» неслі, як правіла, свядома разлічаныя гібеліны наступствы для мясцовага насельніцтва».

«Наўрад ці патрабныя дадатковыя тлумачэнні рагшэнню нашай сям'і апушчылі дом таты не працаў, а захаваць як памяць... Мы не праслі дапамогі ў дзяржавы, зрабілі капітальны рамонт... Летам 2005 г., у год 60-годдзя Перамогі, я прыхалаў Капыль, каб скончыць вонкавае аздабленне дому і ўсталяваць памятную шыльду.

Дом быў спустошаны. У лютыя маразы капыльскі ЖКГ (дырэктор Карэеў Г.А.) абрэзаў ціпласетку, не парупіўшыся зліць воду з батарэяў ацяплення. «Рамонт» дарогі побач дакончыў разгром».

Куды я толькі ні звярталася, усюды мяніе адфутбольвалі, наракае Т.Бумажкова. Адбываецца, піша яна, «ізаліцца кіруючай вярохойкі ад масы».

«Цынізму яны навучыліся ў Вас, сп. Прэзідэнт.

Яшчэ на другім годзе свайго кіравання Вы выступілі па беларускім радыё з прамовай, якая абразіла ўвесі беларускі народ. Вы ўхвалілі Гітлера як узор дзяржаўнага дзеяяния за ягоныя невымермыя поспехі ў пад'ёме эканомікі Германіі»...

«Наступная Ваша заявя — пра недастатковасць беларускай мовы для выражэння ўсёй глебыні Вашых думак і што толькі расійская мова і, вы дапускалі, англійская адпавядалі інтэлектуальному зместу Вашай натуры — уразілі беларусуў як нацию».

Менавіта за гады Вашага кіравання выкарыстанне беларускай мовы зведнае да ўзроўню, калі беларускія вядучыя на Беларускім тэлебачанні не ў стане падтрымліваць размовы на роднай мове з часам узімікаючым у шоу беларускім грамадзянінам».

«А Вашы неаднаразовыя выхваленія прызнанні ў тым, якімі каштоўнымі аналітычнымі матэрыяламі забіяспечываюць Ваs расійскія спецслужбы!... Калі Вы, сп. Прэзідэнт, у дзяржаўнай дзейнасці зыходзіце з матэрыяламі спецслужбай іншай дзяржавы, то хто насамрэч накіроўвае ўнутраную і замежную палітыку нашай краіны і ў чых інтарэсах?

Любое з гэтых прыведзеных выказванняў камітавала бі кіраўніку любой дэмакратычнай краіны і дзяржаўнай пасады, і палітычнай кар'еры. Але Вы, сп. Прэзідэнт, лічыце маральна зручным для сябе і далей

казаць «ад імя беларускага народа»...» «У Беларусі доўгія гады ізде псхалагічна вайна супраць уласнага насельніцтва — у традыцыях Савецкага Саюзу, з тым жа галоўным складнікам — дэмакратыяй. Найперш гэта тычыцца гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, дзе непарушнасць савецкай міфалогіі, відавочна, узўляеца. Вашаму атачэнню гарантам поспеху ў апрацоўцы масавай свядомасці людзей. Фальсіфікацыя падзеяў вайны дайшла да грубай мітыфікацыі. Ініцыятарам першага адкрытага апуканства краіны ў выглядзе наглыяднай агітацыі «аднаўлэнне «Лініі Сталіна» стаў Ваш бліжэйшы паплечнік Шэйман. ... На макееку ўжо прыкладзілі босцік Сталіна і завялі ... рytуал ... са згадваннем ... невідома якіх зацяптых баёў». Відаць, у Вашым атачэнні няма каму парадаўца простиля лічбы: 22 чэрвеня началася вайна, 26 чэрвеня з поўначы ў Мінск увайшлі танкі Гота, 27 чэрвеня з захаду — танкі Гудэрыяна...

Сталін з наркамам абароны Імашэнкам і начальнікам Генштабу Жукавым нясуць наўпрастую адказнасць за неўбываць ў гісторыі разгром войска, якое па ўсіх параметрах шматкроць пераўзыходзіла сілы суперніка, і з'яўляючыся галоўнымі вінаватымі ў vale бедстваў, пакутаў і гора, што абынуліся на Беларусь. Іх імёны не могуць праслаўляцца на нашай зямлі».

«А ...мемарыял «абаронца Брасцкай крэпасці» ... увайшоў у беларускую міфалогію ў 1960-х гадоў».

Вас, сп. Прэзідэнт, ніколі не цікавіла, чаму ў гады Вашага школынага дзіціцтва ўсім убівалі ў галаву легенду пра адзінага выратаванага з усіх абаронцаў Брасцкай крэпасці хлопчыка-гарніста Пецо Клыпу, а з сярэдзіны 1990-х гадоў наведаўца Беларусь пачалі ўсё новыя і новыя абаронцы крэпасці, якія да гэтага часу настойліва не адгукаліся?

Із сціліспас звязаная з датай 14 чэрвеня 1941 году. У гэты дзень уздоўж заходніх мяжы СССР была праведзеная «зачыстка» тэртырорыі ад «ворагу народу». Сем'і з дзецімі, старымі хапалі, у чым былі, набівалі плачучымі людзьмі вагоны для скайціні загаданыя эшонаю і ... накіроўвалі ў раёны Запалія... У Брасцкай крэпасці вайну супрэцілі Осназ і іншыя фармаванні НКВД, што ўзделнічылі ў карні аперациі. У прыватнасці, калі Тэрспальскіх варотаў, дзе год таму так рамантнічна, з западненымі свечкамі, славілі «абаронца крэпасці», знаходзіўся 132 канўной батальён НКВД і 17-ы полк НКВД. ... Цяжка сказаць, з кім болей яны бяліся супрэці: з гітлераўцамі альбо з тымі мясцовыми жыхарамі, якія цудам пазбегнулі «зачысткі».

... Вайна Вашага атачэння супраць гісторыі і памяці беларускага народу дайшла да здрады нацыянальных інтарэсаў. У гэтым шэррагу не толькі такія «прырэвы», якія веяны савоз з Москвой, які ізноў паставіў Беларусь у становішча буферу ўсё з тымы ж гібелінны наступствамі для беларусаў. У гэтым шэррагу і праців нахабнай дэмакратыі, і ... ганжаванні магілаў ахвяраў дзяржаўнага тэрору ў Курапатах, і ... здзекі з памяці майго татата, храбрага партызанска камбрыга...»

Таццяна Бумажкова, Charter97.org

Левон Гайдук

Таццяна Бумажкова: Я зразумела

**З Таццянай
Бумажковай гутарыц
Наталка Бабіна.**

Таццяна Бумажкова: Памяць пра бацьку для мене святая. А то, што адбылося з ягонымі домамі у Капылі — гэта абраца памяці. Пры тым праслаўляеца памяць такіх энкаўедзістў, як Ваўшнішы, Шымароў.

**Наталка Бабіна: Ня-
жо Вы думаеце, што
Ваша крэтыка дапаможка
вырашыць пытанне з до-
мам, які разбураеца з-
ча чыноўніцкай халат-
насці?**

ТВ: Я напісала адкрыты ліст якраз тады, калі зразумела, што не дапаможка. І напісала ў канцы: прынамсі ціпкер Лукашэнка не скажа, што ён «не ведаў». То, што адбываецца ў краіне — жахліва. Калі за мяжой кажаш, што ты з Беларусі, то першыя рэакцыі: «А, кантрабандызм зборы!» Краіна мае такую рэпутацыю!

**НБ: Вашы погляды так
радыкальна памяняліся.
Вас памятаюць як аўта-
ра артыкулаў, у якіх на-
пачатку 1990-х Вы бес-
кампрамісна выказваліся
супраць дэмакратыі і не-
залежнасці («Бар’еры
напалітычнай слепаты»),
памятаюць Вас як рэдак-
тара газеты «Славянскіе
Ведомості»...**

ТВ: Я ніколі не выступала супраць дэмакратыі і незалежнасці. Я папярэджвала пра тое, што тагачасныя метады БНФ могуць прывесці да крыва-

ную «норкавую справу» — а за гэту тэму бяліся браща журналісты.

**НБ: Якіх дзеянняў Вы
зарэз чакаеце ад улады?**

ТВ: Я хацела паказаць людзім: гэты выпадак стаіць у шэррагу іншых такіх самых, калі людзей абражаюць беспакарана, калі крадуць ад нізу да верху. Памылка дзяячоў адраджэння была ў тым, што яны мала пісалі, мала пра пагранічнікі свае погляды, не адказвалі ярка і запамінальна.

У пачатку 1990-х я з

камсамольскім імпэтам стала выдаваць газету «Славянскіе ВедомОСТИ». Але хутка сама же і запамінала. Бо калі пайшла

інфармацыя, раней закрытая, у мене валаўшы ўсталі дыбы! Мы ж былі ўпэўненны, што савецкая ўлада маральна. Так, есць асобныя недахопы, але ў цэлым гэта справядліві лад. І тут я зразумела, што гэта не так. Ілгаць чытчыкам не хадзела. Балюча было разумець, што наўмысна цябе зрабілі сліпым, дурным...

Я мару стварыць грамадскі рух, які б зімаўся менавіта тым, каб дапамагаць людзям аднаўляць ягонасць, якую ва ўмовах нашай краіны топчачца пастаянна — прычым на гроши налагаць пасады! Калі быў ўпэўненны, што савецкая ўлада маральна. У якой яшчэ краіне свету магчыма, каб паліцыйскі ўдарыў кулаком па твары жанчыну і заставіць пры пасадзе, якія ўпэўнены ў Святлану Задзіску? Гэта ж жах!

Я патрабую толькі таго, што ў любій краіне з'яўляецца нормай. Я жыла і працавала за межамі Беларусі, але ціпкер вярнулася спецыяльнай для таго, каб давесці да канца справу з бацькавымі домамі і тантанніем ягонаі памяці.

Пра Сяргея Ткачова ў серыі «Палітбюро-2009»
піша Аляксандар
Фядута.

Ніводны з прадстаўнікоў бліжэйшага атачэння Аляксандра Лукашэнкі не можа парабаніцца па ступені — і галоўна, па глыбіні свайго ульпіву на будучыно краіны з чалавекам, пра існаванне якога не ведае амаль ніхто з «простых людзей». Але калі вы хочаце ўбачыць, як скаланецца любы прафесійны эканаміст, як праліе скупую мужчынскую слизу мільянер — вы назавіце гэтае імя. Калі вы супластавіце падрыхтаваныя гэтым чалавекам паперы з графікам акцыйніц дробных прадпрымальнікаў-рыначнікаў, вы, павожаны чытага, разумееце: гэты чалавек, нібы хобіт, які знайшоў колыца ўсяўладцаў і здолеў скарыстацца ім напоўніць, паводле сваіх тэрэтычных уяўленняў пра эканамічнае дабро і зло.

Гаворка пра Сяргея Ткачова.

Кампартыяй мабілізаваны і пакліканы

Аднагодак Аляксандра Лукашэнкі (абодва нарадзіліся ў 1954 г.), Сяргей Ткачоў пачынаў сваю кар'еру ў савецкай Беларусі. Выпускнік Беларускага тэхнолагічнага інстытуту імя Кірава (скончыў у 1976 г.), Сяргей Паўлавіч пачаў працаўніцтва на вытворчыццаўскім міністэрстві, інжынер-тэхнолаг, начальнік цеху завода «Германласт». У 1985 годзе — «гарбаўскі заклік» мадаліз — перспэктывы работнік вытворчыццаўскага трапляе на пасаду інструктара, а потым намеснік загадчыка аддзела агітаты і прапаганды міністэрства гаражаму КПБ.

Яго палітычны перспектывы ўнёс настолькі, што працавалі працягнуць адказы. У 1989 г. Ткачоў паступае ў Акадэмію грамадскіх навук пры ЦК КПСС. Верагодна, кар'еру ён працягнуў бы і далей па партыйнай лініі і дасянгуў бы ступені вядомым — навыгадкова Ткачоў паралельна вучыўся і ў аналагічнай установе пры ЦК Кампартыі Балгарыі. Але менавіта ў 1991 годзе, калі Сяргей Паўлавіч атрымаў балгарскі дыплом і рыхтаваўся праз год атрымаць дыплом савецкі, абедзве кампартыі дали дуба. А Ткачоў быў малады і нічога такога даваць не збраўся. Тому, атрымаўшы ў 1992 г. дыплом ужо Расійскай акадэміі кіравання (цияр патаяніцтвіем) перайменаваная структура называеца Расійскай акадэміі дзяржаўнай службы пры Прэзідэнце РФ, ён віртуозна паклікаўся ў родны Мінск і падрыхтаваўся да сумленнага выканання сваіх авбавязкаў.

Але — дзе?

Вярнуўся дадому спадар Сяргей яшчэ і скончаным кандыдатам эканамічных навук. Тэма яго навуковай працы была вельмі актуальнай: «Малы гаспадарчыя формы ў перыяд пераходу да рынку». Парты ўсё адно не было, таму прасцей за ўсё было ўладкавацца ў роднае ведомства — у Дзяржэккономплан Рэспублікі Беларусь. Узначальваў гэту салідную структуру Сяргей Лінг, ветэрэн партыйна-гаспадарчых нарадаў. Адракамендаваць Лінгу Ткачова мог Міхаіл Мясніковіч, з якім Сяргей Ткачоў працаўшы ў стаўлічным гаркаме партыі.

Работнік з ініцыятывай

На розных пасадах у галоўным эканамічным ведамстве Беларусі Сяргей Ткачоў служыў да 2001 г. На апошнім этапе нават намеснікам міністра паспей пабыць (1997 г.). Быў ён усім добры. Недахоп быў адзін — чалавекам ён быў ініцыятыўным.

— Чаму ж гэта недахоп? — абурыцца шаноўны чытага. — Гэта, хутчэй, якасць. Але як сказаў адзін з персанажаў булгакаўскага «Бегу», ініцыятыва, як і смеласць, робіцца добрым якасцю, калі чалавек, якому яна ўласціва, змагаецца па адзін бок фронту з тобой. А калі ён на іншым баку — робіцца недахопам. Вось намеснік міністра эканомікі Ткачоў выявіўся настолькі ініцыятыўным, што Міністэрства аж крыкім кірчала і марыла, каб яго падышыслі. Бо ініцыятыва вылучыў ён, а разлізуўшы яе даводзілася ўсім. І адказваў — усім. Уключна з міністрам.

Таму — як кажа легенда з не-трай Мінэканомікі, — калі Аляксандру Лукашэнку ў 2001 г. спатрэбіўся асобны памочнік па пытаннях эканомікі, міністр Уладзімір Шымава з палёткай скрыстаўся з гэтай мағчымасцю і ад рабкамендаваў свайго звышініцытнага намесніка — з надзеяй, што цяпер тузання будзе значна меней.

Ды дае там!

Рэха таемных думак

Быў такі Уладзімір Замяталін. Хай, спытва чытага, чаму быў? Ён жа ёсць! Працуе дыректарам «Беларусьфільму».

Быў — бе ў Адміністрацыі ён быў. Асноўнае атаварыцца ўзялося з дзеяніасць на пасадзе галоўнага ідэолага краіны, якую сімволічна скірмаваў для сябе тэорыю чынавенскай «праводнасці».

Звычайны чыноўнік ведае: у любы момант начальства спіша на яго адказнісць за ўласныя памылкі. Тому, калі ты разумееш, што начальства робіць памылку і ў памылцы настойлівае, галоўнае — не выкананьце указанніе да канца.

Тады спытана не будзе за што. Выканалі загад? Выконваем-с! А

чаму выканалі, калі ён няслушны? Дык не да канца-с!

Вось такія чыноўнікі — «паўправаднікі». А Уладзімір Замяталін быў «ідэальным правадніком», «звышправадніком», ды яшчэ і з «эфектам рэзонансы». Лукашэнка толькі думаў — а Замяталін ужо выконваў. Лукашэнка рыхтаваўся, а ў Замяталіна ўсё ўжо на мазі быў. Ён адграўваў патаемныя жаданні кіраўніка беларускай дзяржавы і разлізуўваў іх на практицы. Так, калі памятаеце, адночынна быў адключаны трансляцыя параду Перамогі з Масквы, а журналістам патлумачыў прости: «Рэспубліка Беларусь разлізуе такім чынам прынцып дзяржавнага суверэнітэту». І гэта быў першы кукиш Расіі — піхай нават трансляцыю і давялося потым унавіць.

Але памочнік презідэнта Ткачоўца — ў гэты катэгорыі характараўшыся пяяжка. Бо ён не мае ўласна адміністрытaryўных пытамоцтваў, якія ўжо начальнік ідэалагічнага ўпраўлення, а затым намеснік кіраўніка Адміністрацыі презідэнта Замяталіна. Яму не треба нічога разлізуўваць на практицы. Ён толькі панеркі піша.

Але панеркі таксама можна пісаць па-рознаму. Можна сыходзіць з добрых пажаданняў беларускай эканомікі, якую масітні эканаміст Сяргей Ткачоў, канечнэ, ведае. Але эканоміка эканомікай. Ткачоў жа памочнікам не ў эканомікі працуе, а ў кіраўніцкай дзяржавы. Яму траба дапамагаць адэвіктаў фармульваць думку, трансфармуюць яе ў рэзалюцыі, прамовы, аналітычную нататкі і г.д. Стадунне ж кіраўніка дзяржавы да эканамічнай проблематыкі відомае: будзе так, як ён скажаў!

І ўсё, што кажа і выдае Лукашэнка ў якасці галоўнай праўляючага беларускай эканамічнай мадэллю, менавіта і рыхтуе Сяргей Ткачоў...

Злагадзіліся, паважаны чытага? Вось калі выхідзіць на плошчу дробных прадпрымальнікі, пакажыць, што намеснік імпартазамічэння — але нават імпартазамічэнне выглядала хоць неякайага багротаваным і ад-

Сяргей Ткачоў (першы злева ў чацвёртым шэрагу) не гоніца за публічнасцю. Фота з тэлеэкрану, падчас звароту А.Лукашэнкі да народу і парламенту. У першым шэрагу — віцэ-прем'ер Віктар Бура. У другім шэрагу — сілавікі: кіраўнік Службы аховы прэзідэнта Андрэй Уцюрын і памочнік прэзідэнта па бяспечнасці Віктар Лукашэнка. У трэцім шэрагу — міністр эканомікі Мікалай Зайчанка і міністр замежных спраў Сяргей Мартынаў. Далей шэраг памочнікаў прэзідэнта. Поруч з Ткачовым — кіраўнік ідэалагічнага ўпраўлення Усевалад Янчэўскі. У пятym шэрагу справа невядомам жанчына, якая апошнім часам часта суправаджае кіраўніка дзяржавы.

носна разумным, нагадвала, хутчэй, чартову прапагандысцкую кампанію, чым кампанію арганізацыйна-еканамічную. А цяпер...

Мой выкладык гісторык філософіі прафесар Розенфельд казаў неік:

— Самае страшнае — гэта наступісты памылкі светапогляду.

Беларуская эканоміка расхільвае наступісты памылкі светапогляду прадфесара Шымава, які, мне здаецца, быў перакананы, што галоўнае — перасунуць нязручную фігуру падалей, а так хоць трава не расці. Кожны раз, калі сыходзіць у аўтасціку чарговы кіраўнік чарговага міністэрства, палова чыноўніцкага апарату, вымушана зайдзіць на падалей, што выходит з-пад піраўніцтва. Як гэта называць? «Эхалатом»? Але тады ўсё эканамічнае жыццё Беларусі ператвараецца з ягонай падачы — у «эхалатрон».

Памылка прадфесара Шымава

У Міністэрстве эканомікі многія пашкодавалі пра неабачлівасць, з якой прадфесар Шымава спіхнуў сваёй бравага намесніка ў адміністрацію презідэнта. Бы рыхтаваў сусветныя канцы на панеркі Ткачоўца — іх даўдзілі яго быльым калегам па ведомству. І адказваў за падзенне інвестыцый, выкліканае у тым ліку, і рэалізацый гэтых панеркі.

За што адказваў Ткачоў на пасадзе памочніка презідэнта? За панеркі. Яна павінна быць падрыхтаваныя пісьменна, пераканаўча, даступна. І толькі. Но за ідэйную даступнасць з-пад піраўніцтва Сяргея Ткачоўца, марыц, каб яго прызнаць міністрам хоць чаго-небудзь. Можна — эканомікі. Можна — спорту і турызму. Ён усяму дасць рады. Але толькі, каб ён адказваў на наступісты сваім тэкстам.

Ён яшчэ застудзіца на нашых пахаваннях!

Але сам спадар Сяргей не надта амбітны. Ён не хоць быць міністрам (хоць, паводле нашых звестак, пранапоўнаўлася яму і гэта). Яго задавальняе ціперація статус-кво. Такая гримучая сумесць з узлосцю «чалавека-невідзімкі» і злога духа з «Шахнамэ» Фірдусі. Памятаене?

«Я туті нету. Я ўсёды — і підзе.»

Мы ўсе жывем па водаве эканамічных законуў, прыдуманых Ткачовым, санкцыянаваных Ткачовым. Мы — закладнікі адпіраванай ім да бляску лукашенкайскай эканамічнай мадэлі.

Навошта Ткачову выходзіць з ценою? Упльў яго і так агрэмадны, магчымасці шырокія. А ў твар ніхто не ведае.

Але, з іншага боку, навошта чыноўнікі, наогул, імя і прозвішча? У Бібліі сказана: «Па пладах іхніх пазнаеце іх...»

Александар Фядута,
спецыяльна для «НН»

Абельская выедзе з Беларусі?

«Не выключана, што ў бліжэйшай будучыні кандыдат медыцынскіх навук Ірына Сцяпанайна Абельская можа з'ехаць у Юрмалу», — піша «Белорускій партізан». Мяркуеца, што там яна зойме пасаду з галоўнага доктара санато-

рю «Беларусь» (Юрмала), які належыць Кіраўніцтву справаў прэзідэнта.

Пакуль галоўным лекарам санаторию «Беларусь» у Юрмале працуе Алена Канстанцінаўна Лапатка. Яна займае гэтую пасаду з 22 лістапада 2005 году.

Чуткі пра тое, што неўзабаве Лапатку зменіць Абельская, ходзяць і ў самім санаторыі. Аднак ад любых каментараў на гэту тэму афіцыйныя асобы курортнай установы катэгарычна адмаўляюцца.

Паводле belaruspartisan.org

ДАІ: за бел-чырвона-белыя стужкі не штрафуюць, як і за георгіеўскія

Як і ў апошнія гады, перад 9 Траўня на вуліцах начальнікі з'яўляюцца аўтамабілі з прымацаванай да антыны георгіеўскай стужачкай. Нé дзіва, мяркуючы па размаху штогадовага святкавання, але дзіўна, улічваючы, што ДАІ не вітае дадатковыя ўпрыгожванні (кшталту налепак) на машинах. Але ці не пагражаютъ штрафы за жоўта-чорную ініцыятыву? Карэспандэнт «НН» звярнуўся за каментаром у прэсслужбе Дзяржаўтайнспекцыі.

— Вядома ж, не! Гэта дзяржаўнае свята, нават патрульныя машыны ўпрыгожа-

ныя такімі стужачкамі.

— Ці магу я прымацаваць сабе на аўто такую ж, толькі бел-чырвона-белую?

— Я не магу пракаментаваць гэта (смяеца). Вы ж зразумейце, што георгіеўская стужка — гэта ініцыятыва людзей. У іх свята, радасць перамогі. Калі вы не прымаце гэта свята, проста не чапляйце стужку.

— Дык калі я адзначаю сваё свята, бел-чырвона-белае, мяне не аштрафуюць?

— Калі на стужцы ніяма рэкламы — не.

Ягор Марціновіч

Сяргей Крывец пачаў пісаць у блог па-беларуску

«Лічу неабходным падзякаваць усім фанам БАТЭ за падтрымку, — піша ў сваім інтэрнэт-дзённіку на esport.by/blogi вядомы футбаліст. — Калі чалавеку будзе складана знайсці квіток на гульню чэмпіянату Беларусі, тады можна будзе размаўляць аб прагрэсе нашага футболу».

Міліцыя разагнала фанатаў стрэламі

9 мая ў Слонімі незадоўга да пачатку матчу чэмпіянату па футболе ў першай лізе паміж мясцовым «Камунальнікам» і бабруйскім «Белшынай» адбылася вялікая бойка паміж фанатамі. Пачасаць кулакі ў Слонімі прыехалі фанаты мінскага і брэсцкага «Дынама» і ФК «Баранавічы». Прывездзяя (каля 45 чалавек) наляцелі на мясцовых фанатаў (50–60 чалавек). Каб іх разагнаць, адзін з міліцыянтаў быў вымушаны ўжыць табельную зброя. Ён зрабіў восем стрэлай у паветра з пісталету. Гэта падзеяйчала як халодны душ на ўдзельнікаў бойкі, і яны сталі разыходзіцца.

Паводле «Газеты Слонімскай»

люстра дзён

Дзмітрый Лукашэнка на «Мотаршоу»

Наадкрыцці «Мотаршу» ў футбольным манежы пабываў і сярод сініх беларускага кіраўніка Дзмітрыя Лукашэнка. Адпачываў ад свайго цяжкай працы — ён узначальвае Прэзідэнцкі спартовы клуб.

Першая аўтаматычная АЗС

Навінка абыдзеца амаль удвая танней за звычайнью станцыю.

У Гродне на вуліцы Курчатава адчынілася першая ў Беларусі аўтаматычная АЗС. Аператара там няма, кіроўцы разлічваюцца праз касавы тэрмінал, які прымае купюры вартасцю ад Br1 тыс. да Br50 тыс. Праз сістому віданагляду і аўдыесувязі АЗС звязаная з цэнтральным офісам.

Памёр былы старшыня баранавіцкай суполкі БНФ 28-гадовы Але́сь Пікула

«Хлопца знайшлі памерлым 7 мая раніцай ва ўласнай кватэры», — паведаміў «НН» ягоны сябар. Што могло стаць прычынай для такай раптоўнай смерці, пакуль невядома.

Алеся Пікулу было ўсяго 28 гадоў. У свой час ён узначальваў баранавіцкія суполкі «Маладога фронту» і Партыі БНФ.

У Алеся засталася прыкутая да ложку маці, якую ён даглядаў. Бацьку забілі ў Расіі, куды ён пачаў на заробкі. Брат жыве ў Мінску.

Пахавалі хлопца 8 мая ў Баранавічах.

МБ

Атамны Млынок

У гадавіну Чарнобылю мы з сябрам наведалі лес кала вёскі Млынок, што недалёка ад Баранавічай. Яшчэ 15 гадоў таму нават мясцовая населеніцца вёскі не магло патрапіць у свой лес: там захоўвалася ядзерная зброя савецкага войска.

Тая зброя прызначалася для савецкіх самалётав, што месціліся ў Баранавічах. Далекая авіяцыя злягала ў Расію, атамную брэю таксама выїгнула з нашай зямелькі. І мясцовая насељніцца, відаць, першым кінулася ў свой лісок, каб паглядзеяць, што ж тамака рабілася колькі дзесяцігоддзя. Каб паглядзеяць і нешта прыдбадзь...

Ад Млынка да лесу ляжыць звычайна грунтавая дарога. І раптам мы трэплем на насільную дарогу, падобную да грэблі, з бетонных плаў. Тая вузкая дарога, на адну машыну, (але праз кожны пайджаметру з кішэнням для раз'езду) праднана лед да аэрэрадому да ядзернага ховішча.

Пад'яджаючы да былога КПП, заўбажаеш толькі друз я чырвонай цэглы. Усе будынкі ўнішчаны ці, як мінімум, напалову лабураны. Беларускі народ не дасці пратасці будаўнічам матэрыйам. Прысадаць ёсць: і цэглы, і бетонныя кіблі, і пліты. Савецкія ўмацаванні цяпер расцягваюцца, як раней разбуралися на будаўнічыя матэрыйы палацы і замкі мясцовых шляхты.

Пакінуўшы аўто на шырокім пляцы з такіх самых бетонных плаў, мы накіроўваёмся да бункеру, дзе захоўвалі ядзерныя ракеты. Калі бункеру на найкае імненне слупніме — поўнач мітусіца дзесятак хлопцоў у вайсковай форме. На спінах нешта напісаны, але не разглядзеяць, у руках драўляныя калашнікі. Побач некалькі цывільных. Прыпаркаваныя машыны з мінскімі нумарамі. Адчуваеш пах шашлыкоў, недзе на бункеры вышынёю з трохпавярховы дом чуюцца галасы дзяўчатаў. «Вайскоўцы» неўпрыкмет зникаюць у лесе, пакідаючы на згадкі... Адзін з цывілавіў набліжаецца да нас, размаўляючы па тэлефоне. Пакуль мы не сышодзім ад бункеру, ён трываеца за пару крокоў да нас.

Дах бункеру парослы дрэвамі. Для маскіроўкі ад замежных спадарожнікаў. Вароты захавалікі атамнай зброй расчынены, паміж плаўтавада. Адчуваеш сабенейкім стакерам з фільму Таркоўскага. Сцэны спісаныя турыстамі. Кідзецаў ўночы: «Паміраем, але не здамся». Дракула.

Недалёка знаходзім другі бункер. Шлях да яго перагороджвае шлагбаум. Бункер у значні лепшым стане. Дэверы зачынены, зробленыя выцяжкі. Насупраць дзвярэй — купа гнілых бульбы і морквы. Відаць, вы-

карыстоўваецца цяпер пад захаванне гародніны.

Па лесе сустракаюцца розныя іншыя пайджаметраваны будынкі, прызначаныя якім застаецца загадкою. Усю билую вайсковую базу працялі павуцинаюць невялікія пракапаныя канавы. Выкопвалі кабелі, каліровы метал!

Калючы дрот сустракаецца зредчас — перакачаў амаль уесь ўеську.

З'яджаючы, разумееш, што ў выпадку неікага канфлікту ад Млынка не засталося б і следу. Як выпарылася б і значная частка Баранавічай з ваколіцамі. Палова Беларусі была нашпігвананая за СССР войскамі і тэх-

нікай.

Мы з'яджаєм з патэнцыйнага Чарнобылю, Хірасімы ці Нагасакі, які, дзякаваць Богу, скончыў сваё існаванне разам з савецкай імперыяй.

Ездем у Ястрамбель, які побач, глядзець старадаўні маёнтак і закінуты парк. Руслан Равяка, Баранавічы

ВОДГУКІ

«Маршруты па Беларусі. Край белай птушкі» (№ 1)

Дзякую, дзякую Сяргею Ха-рэускаму за яго краязнаўчыя нарысы. Будзем чакац наступнія. Відомы ж, тубыльцам нарыські заўважыць нейкі недакладнасць у расповедях «чужою дзідзькай» пра іх родныя кут. Ёсць яны і ў нарыске «Край белай птушкі» пра Асвейшчыну. Але не будзем прыдзіцацца. Тым больш што папулярны жанр — гэта не наўкувовы трактат. Хадзеліс б звярніць увагу толькі на аднін малаводныя момант — расчыніфруючы топонім Асвея.

Наш слынны зямляк, асвяляк Міхал Савіцкі выставіў самую абгрунтаваную версію назывы Асвея. Не ад шведаў.

У назеве Асвеі да сярэдзіны XX ст. у вымаленні николі не было на-цику на галосным «». Старжжаки-ры Асвейшчыны і самі асвейцы дасцілі клічку мястечка як *Вославіе*, прычым нікага роду. У дакументах расейскай дзяржавы называлася паселішча пісцілі як «*Освіе*», «*Освіе*», пазней — «*Освіе*». У «*Slowniku geograficznym ktrywstwa polskiego*», 1881, гэта назва пазначана як *Osiewie*.

Заўважым ячэ, што ў рэдзюсе 20 км зноўдзеца некалькі падбіных назыв, напркіклад: «*Освас*, *Осунь* (Асунь) на Лаві, *Осіна*, *Осуга* ў Себежскім раёне Раці і інш. М. Савіцкі, спецыяліст па фіна-вугорскіх мовах і дары, расшифруўшы назывы «*Маскавіе*», выводзіц імя роднага паселіща ад слоў «*ві*» — храм, святое месца — і «*ос*» — вода, берег, мыс. Такім чынам, «*Освіе*» — гэта святы мыс або берег. Танаграфія асвейскага берага і археалагічныя знаходкі пашвяджаюць спрадвіліцаўэтай версіі.

Паславінені, пісменніц, пакаленіні даволі хутка дадылі ад «*кту́йшага*», спрадвечнага «*Вославіе*», сядома перайшоўшы да больш «*крамантага*» «*Асвея*». А шкада — лагоднае гэты иммя було, та, як вымаўляўшы насы ладкі і блізкія продкі, як вымаўляўшы даслоў тыва, яктырася на берагах.

Антон Бубала, Верхні дзядзінск

Усе — на суботнік!

У каторы ўжо раз людэй пымусілі выхадзіць на суботнік перад велікоднімі святыні. І катакі, і праваслаўныя кожыні год адчыноўваюць гэты цікі. Траба і апрацоўваць бласплатна, і «*добраахвонта*» пералічыць у фонд суботнік дзены заробак. Каго не спытаеш — усе супраць. А прапануеш не ісці, то «*тапмір*»-толькіх толькі пасміхаюцца.

Звязаныя кантрактамі людзі не могуць адмовіцца ад гэтага прымыску. Страх згубіць працу, даглажаць да контракта паразілу паразілу. А як клянучь гэтую завядзёнку савецкіх часоў людзі! Гэта траба чыкі. Асабліві жах да гаспадыні! Гэта ж траба і прыбраныца ў хаце, і сплы што-небудзь смачнае, і лікі пафабаваць. А тут ідзе ўзбелінчык у адзіні парыце. Несвабодныя людзі, без малога — рабы.

Сяргей Космач, Маладечна

Водаправоды парамантуйце замест аграгарадкоў

У Бягомлі ідзе рэканструкцыя. Паднайоўляюць дамы, памантуюць аўтадарога

Мінск—Полацк, сплюўваюць старыя дрэвы.

Яшчэ ў нас барацьца будаўвач аграгарадак. І какуць, што разам з аграгародком амантуйце юце вуліцы. А людзі какуць, што грошы ўвалиць у той гарадок, як у болата. Хто будзе ў ім жыць? Заселіць бамжу, п'янітосць. Якіх з іх працайдыкі?

Толькі прыбавіцца клопута ў міліцыі. І ніхто амаль не хоча

услядзіць туды, бо, як гаворыць пра аграгарадкі ў іншых месцах,

дамы праз месяцы пачынаюць развалівацца.

За тых грошы лепш бы заасфальтаваць насы вуліцы, па якіх немагчыма не то што ехаць, а старым людям і прайсці. Водаправод траба мяніць... Вось што — не пустыя аграгарадкі. Дайце людзям справадліві заробак, і яны самі пабудуюцца.

Сяргей, Бягомль

Кіно і немцы

Успамін з часоў вайны.

Этую пісторыю расказаў міністэрства культуры із 1970-ага самы, як і, камандзірованы. І катакі, і праваслаўныя кожыні год адчыноўваюць гэты цікі. Траба і апрацоўваць бласплатна, і «*добраахвонта*» пералічыць у фонд суботнік дзены заробак. І ўсе ўсе.

Пачатак вайны. Фронт дзесяці паташа межамі краіны. Пачало наладжвацца жыццё. У клубе немцы начали круціць кіно для дзяцей.

На машины прывозілі апаратуру і экрану і экран, і кінемаханікі тут жа залі ставіў яго на стол, затымнілі яго... рабочы...

Кіно паказавалі бласплатна, і ў клубе зблізілі ўсе хлапчукі і дзяўчынкі школы і дашкоўнага веку. Гэты вулічны надта зудз-зэў, але са зліненем светла на экране эмажаўкі і толькі раз-праз разурвайсясі смехам, разгукуючы на падзеі.

Па заканчэнні сеансу вулічны залі ўсе звычайнай, але ўсе ж і незвычайнай марозі вырабу гарадзенскай кампаніі ААТ «Малочны світ», якое ўяўляе міне ў ступар. З агортава марозія гладзіць белыя ў бінчаках каток Пушок. Усе бінчакі, а іх іхла клубнікі жыццё, булынак выкарыстоўвалі як жыдло для прыездовіх рабочых, по-тым як склад, а зораз ўзёрье на падставіту.

Шкода будзе, калі гэтыя помнік драўлянага дойлідства ператворыцца ў месцы вакансій. Як моладзі стала мала і аіхла клубнікі жыццё, булынак выкарыстоўвалі як жыдло для прыездовіх рабочых, по-тым як склад, а зораз ўзёрье на падставіту.

Па гэтым залі ўсе звычайнай, але ўсе ж і незвычайнай марозі вырабу гарадзенскай кампаніі ААТ «Малочны світ», якое ўяўляе міне ў ступар. З агортава марозія гладзіць белыя ў бінчаках каток Пушок. Усе бінчакі, а іх іхла клубнікі жыццё, булынак выкарыстоўвалі як жыдло для прыездовіх рабочых, по-тым як склад, а зораз ўзёрье на падставіту.

Лічыцца, што ўсе зораз ўзёрье на падставіту.

Кінемаханік склэў стужку, дагледзіў кіно, а калі на экране з'явілася «*Канец*», усе з крыкам і свістанем рушылі да дзвярэй. Але калі ўваходзе чакалі два немцы з зымовінамі дубінкамі. І кожнаму, не зважаючы на ўзрост і пол, дасталася на плячах.

Не ведаю, як успрыялі ўрока другія месцы аднагодкі, а яз той пары, нават застаючыся ў лесе

з'явіліся ўзёрье на падставіту.

Пасля ўрока, пачынаюць развалівацца. За тых грошы лепш бы заасфальтаваць насы вуліцы, па якіх немагчыма не то што ехаць, а старым людям і прайсці. Водаправод траба мяніць... Вось што — не пустыя аграгарадкі. Дайце людзям справадліві заробак, і яны самі пабудуюцца.

Пранес гэту навіку і цяпер па-памятаю.

Мікалай Грозаў, Вілявія (Барысаўскі раён)

Касцёл, які пераехаў

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны па фундацыі Яна Напалеона Козел-Паклеўскага ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў рэдкаваніе ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі быў пабудаваны ў сярэдзіне 50-ага году XIX стагоддзі ў дзядыні гняздзе Козелаў — Сэрвачы, што на Віленскім ваколіцам.

Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі бы

Над ракой Арэсай

Пра Любанску піша
Сяргей Харэўскі. Тут
е́сьць крэйдавая азёры,
экспанаты пра ўнікальную
камуну 1929-га. Гэта
радзіма Сыракомлі і
Шпілеўскага.

Е́сьць многа нагодаў наведаць Любань — мястечка над ракой Арэсай. То самае, але пасе Купалам. У Любанску музей сабраныя шматлікія экспанаты, якія падрабязнае расказваюць пра жыццё камуны, створанай тут у 1929 годзе. Праўда, пра разрозні, змінчанне ўсіх святиніў у ваколіцы, гвалт і высылкі, пра камунараў, што сталі самі ахвярами рэпресіяў, згадак німа. Хоць галоўны герой пазмы «Над ракой Арэсай», Пракоп Адзярых, у 1937-м загінуў у ГУЛАГу...

Любань вабіць зелянінай, цішынёю і свежымі подыхамі Арэсы. Ад далейшай мініўчины ту маля што засталося. Данядайна стаяла драўляная сінагога, якой было больш за паўтараста гадоў. Цяпер сінагогу зруйнавалі, а памятную табліцу... перавесілі на суседні будынак. Таксама, зрэнты, будынак сінагогі.

У Любани ёсьць новыя цікавосткі: зграбнае архітэктурныя цэрквы і касцёл Маці Божай Фацімскай.

У іншым — гэтарайцентру з усімі атрыбутамі: бальніца, аўтавакзал, плошча Леніна, Дом культуры, музей, гандлёвы цэнтр, пошта. Модныя завядзёнкі не абмінулі і Любань: закаханія навешваюць на мост над Арэсаем замкі і замочки на знак вернасці.

Вылучае Любань вялікае вадасховище на Арэсе. Тут інтэнсіўна працуе адна з самых магутных у краіне рыбоных гаспадарак. Відовішча вялізарнага рукаўторнага лістстра вады захапляе.

Калі тут адкрылі радовішчы крэйды, сэрвіны для вырабу сілікатнасці цэглы, адбылося другое нараджэнне Любансчыны. Між дарогой відаць у полі вялізарныя крэйдавыя горы. У промініх рашнінях ці вечаровага сонца яны блізчыча бледна-ружовыя і каралавымі светлым. Фантасмагарычнае відовішча сірод блізнеснае раінныя. Рыхтык, сльніна аўстралійскай гары Аерс-Рок.

Слядок Божы

Таксама нечакана сірод поля,

Крэйдавыя кар'еры з смарагдавай вадой.

між асфальтавых дарогаў, ля вёскі Ператок, можна сустрэць людзей, якія кленчаць ля святога каменю. Яны наісучь сюды вінкі з паліевых кветак і ваду. Гэты камень мае назуву Слядок Божы, або Божы камень. Людзі ідуць да каменя ў першую нядзелю пасля маладзікі. Яму клаудзішь ахвіры: малако, мёд, яблыкі і нават заніхваюць у яго адтуліны, нібы ў рот, цукеркі. Гэты шары умшэлы валун, увесе працягты адтулі-

**Ля вёскі Ператок яшчэ
можна сустрэць людзей,
якія кленчаць ля святога
каменя.**

намі, дзіркамі, паглыбленнімі, нібы павялічаны ў маштабе кавалак вулканічнай пемзы. Хоць гэта — граніт. Многія дзіркі красныя. Людзі ліпчу ў іх ваду. Вада, якана пройдзе ў адну адтуліну і вильеца з іншай, лічыца гаючай. Ёю лечача розныя хваробы. Калі не замінашь, можна стаць сведкам унікальнага архайнага відовішча. Старыя людзі з наваколіяў цалуюць камень і гладзяць, нібы жывога. Шчыра пераказваюць, каму і ад чаго дапамог

«Горы» на даляглядзе.

Слядок Божы — культавы камень, якому дагэтуль пакланяюцца.

каменем.

Раней, да савецкае ўлады, усё прынесенася на камень забіраті сляпнія старцы, якія жылі ў вёсцы Таль... А калі тут з'явіліся метальныя крэйды, на якіх візкуць ручнікі, ніхто пуб'яне не скажа. Але нядайдаў: мо толькі ў вайну. Ля каменю растуць старыя бразы. Даўно, як ізгэтае святое месца сірод калгаснага поля не разаралі. Значыць, не ўсё так проста было ў краіне вечнага шчасця над ракой Арэсай...

Радзіма святога

Вялікая вёска Таль, дзе жылі старцы, стаіць сірод радкаlessя на рэчышце Тальца. Сенія, як і паўдніова, тут асфальт, бетон, сілікатная туўтэйшча ціглы. Уславілася гэта вёска туўтэйшымі святаратам Сяргеем Радакоўскім, далучаным да ліку святых новапакутнікаў XX стагоддзя. Ён служыў тут у 1920-я, камунарскія,

гады. Балышавікі здзекаваліся з святара: аблкладалі непамернымі падзаткамі, адпраўлялі пад канвоем на лесанархтобкі, адабралі дом. У 1933-м айце Сяргея арыштавалі і расстрэлялі. А старадаўнюю Траецкую царкву, у якой ён служыў, расідалі, і з тae драўніны зрабілі іску. Цяпер новы храм Святога Троіцы стаў галоўнай святиннай гэтых місіцінаў. У храме ёсьць і бразт туўтэйшчыя святога, Сяргея Радакоўскага, да якога ідуць маліца напіскаддзі камунараў.

Аброчная крыніца і адзіннатаць крыжоў

Таксама туўтэйшыя бацошыя ладзіі маленкі і ля святой крыніцы. Яна ў лесе, між вёскамі Дарасіно і Радугай. (Раней вёска Радуга звалася Ханінава, але потым на яе «перанесілі» назоў новага паселішча — Гагарыні.) Цяпер тая цагельня заня-

пала.)

Вакол таемнае святое крыніцы стаіць адзіннатаць драўляных крыжоў. Раней тут на Спаса ладзілі кръжковася шыске да вады і асвячалі ў царкве садовыя кветкі і гародніну. Традыція ўпотай выжыла ў савецкі час. Нават у 1950—1970-я гады тут таемна ладзілі фэсты. На першы Спас да святой крыніцы сышодзіцца шмат людзей і сенія. Тут асвячано мак і мёд. А дахаты вязуць святую гаючую ваду.

Вёска, дзе ѿпала на сэрцы

Па дарозе да Радугі як не наведаць легендарны Смолыцай, котлінча Уладзіслава Сыракомлі? Пасля безлічы пабачаных сілікатных муроў, выпрастаных рэкай і пыльнай роўніцы асушеных балотаў, узнагароджаю стаенца сімпатичнай вёсцы ў сакавітай зеляніне, за якія два кіламетры ад галоўнае шашы. Да ёй беларуская школа, дзе ўсё гаворыць па-нашаму і памятаюць пра «вісковага лірніка». Тут памятаюць нават апошніх паноў — Мажэйкай, якія трымалі Смолыцай.

У вайну фальварак згарэў дащчнту. На тым месцы ціпэр яблыневы сад. Памятны валун у горан Сыракомлі нядайна ўсталявалі пры мясцовай школе. І заклалі рабінаву вія прысады. А ў самой школе імя Сыракомлі — выдатны краязніч-гісторычны музей. Светла і годна. Калі не такой, то амаль такой хачелася б бачыць і гастатнюю Беларусь.

Смарагдавыя азёры

Але найбольшы эксклюзіў Любансчыны ляжыць між вёскамі Радугай і Чапаевым. Эта колішнія крэйдавыя кар'еры, поўныя смарагдавай вады. На картах іх німа, але запытайшай — тутэйшыя людзі падкажуць, як да іх праехаць. Вада там найчысцейшая. Зырае сонца прасвятіле тут блізката дно і адпостройвае блакіт неба. Крэйдавыя алхоны ўсмоктваюць вільгашу з паветра. Таму яно тут сухое і духмінае. Пахне жывіцца і крэйдаю. Нібы дзе на даўлікім Пойдні. Купаніе ў гэтых копанках — суцэльнае задавальненне. Адно што треба ўхітрыцца не перапэцца белай крэйдай.

Шыпілавічы

Ішча Любанску — радзіма Паўла Шпілеўскага, славутага этнографа да краязніцай. Вёска Шыпілавічы на ракой Арэсай. Бацька Паўла Шпілеўскага, праваслаўны святар, у 1819 годзе быў накіраваны ў туўтэйшую Шыпілавіцкую царкву. Сям'я, у якой было пяцёра дзяцей, якіх даглядалі шыпілавіцкія сяляніні Агата Касьмінаў, пражыла тут шэсць гадоў. Тую сваю юнінку Павал Шпілеўскі з любасцю згадвае ў «Падарожжы па Палессі і Беларускім краі» як выдатную апавідальніцу і казачніцу. Шпілеўскі, узгадаваны ў гэтых краіх, прыбыў пазней роднай мове багата на вуковыя працы. Ён шчыра любіў Беларусь, захапляўся вельччу, яе духоўнай культурой. Тобк, у гэтых краіх і нараджалася спаквала тая ідэя, што мы завэм Беларушчынай.

У часы Шпілеўскага тут дзеянчала царква, дзе святары бацька. У 1930-я яе разрабавалі і раскладалі. Цяпер на паркавічы ўсталяваны вялікі крэйдай. Гэта, насамрэч, вельмі прыгожае месца, з якога адкрываюцца самавітыя краявіды. Зрэнты, якія туўтэйшыя мові і песні. Тыя самыя, што чуў яшчэ Павал Шпілеўскі.

Любань
самы падўднёвы
горад Мінскай
вобласці.
Размешчаны на
р. Арэса, за 152 км
ад Мінску, 25 — ад
Чыгуначнай
Баранавічы —
Асіповічы. У
пісмовых крыніцах
згадваецца з XVI ст.

ВКЛ не прадаецца

У Мінску прэзентавалі кнігі пра Вялікае Княства Літоўскага. Шасціліграмовы фаліент мае сабекошт 100 еўра. Але купіць яе не будзе як.

Што хаваешца пад вокладкай з выявамі Гедымінавых слупоў і Ярылавага кръжа? Тэксты беларускіх, літоўскіх, польскіх аўтараў, прадубіванныя на беларускай, польскай, літоўскай і англійскай мовах. Кніга багата аформленням творы мастакаў з часу ВКЛ, партрэты палітычных дзеячуў тае пары. Чынны ўздел у аздабленні ўзяў мастак Зміцер Герасімовіч.

Эта не гістарычна праця. Канцепцыя: запасіць аўтараў з розных краін, каб тэяя напісалі на этому ВКЛ. Кожны выбіраў, што блізу сары, кампенсанты і навуковым запікамі. Тут і гістарычныя нарысы, і палемічныя зацемкі, і літаратурныя імпрэсіі.

Укладальнік кнігі, мастак Анджэй Струміла, кажа: «Каб напісаць кнігу, я не хачу ісці да афіцыйных асбояў, хачеу даць слова людзям незалежным, якім можна давяраць».

Такімі дверу вартымі асобамі з беларускага боку сталі пісьменнікі Уладзімір Арлоў, Сяргей Дубавец і Сафрат Яновіч, гісторыкі Генадзь Сагановіч і Алег Латышонак, з польскага і літоўскага — лаўрэаты Нобелі Часлык Мілан і Томас Венцлаў.

Струміла лічыць, што ціпер, калі Еўропа яднаеца, ёй варта перанізіць волыт народу, які ўжо яднаўся раней. І самім народам, які выйшлі з ВКЛ/Літоўскай чуткі, успаміні пра колішніе задзіночанне не зашкодзіць. Прынамсі, каб знайсці агульную мову. «Мы хадзімі падкресліць супольны набытак, — дае Струміла. — Напрыклад, скажаць сучасным літоўцам, што ў Літве не ўсё літоўскае. Віленскі ж універсітэт заснаваў польскі кафедральны вэнт з паходжання, Сільван Батура. Скажаць палікам, што яны шмат чаго атрымалі ад Вялікага Княства: душэўныя энергіі, рамантичныя думы. То буйша пад Оршай? Праваслаўны князь Астрожскі. А беларусам дасвісі, што яны былі ў ВКЛ аднымі з народоў, стваральнікамі». Прафесар Адам Мальдзіс згадыў, што спадчына ВКЛ і посткі польскай-беларускай-літоўскай памежжа дзяліць нельга. «Вось Манюшку, які доўгі жыў у

Анджэй Струміла

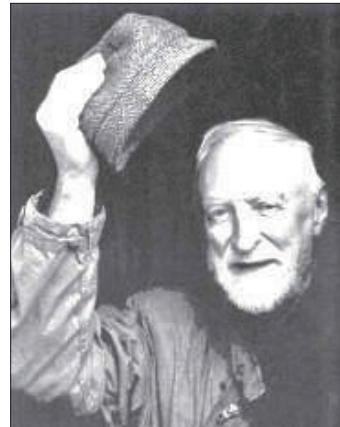
мастак, скульптар, гаспадар творчай сядзібы на Сувальшчыне (Падляшша). Нарадзіўся ў Вільні, куды яго бацька выехаў з Мінску ад бальшавікоў. Выхаванец Навагрудскай гімназіі. Маляваць вучыўся ва Уладыслава Стшамінскага, аднаго з бацькоў усходнеўрапейскага авангарду і вучня Юдала Пэні. Струміла — у сваю чаргу — настаўнік Лёніка Тарасевіча, самага славутага мастака беларускага паходжання ў Польшчы.

Мінску, працаўшы дыръекцарам у Вільні і стаў стваральнікам польскай класічнай оперы — як дзяліць?

Сяргей Дубавец лічыць, што спадчына ВКЛ ціпер у свідомасці шмат като з беларусамі. Ту, якія нешта супольнае: «Калі я гляжу на пакаленне сваіх дзяцей, бачу, што на іх скончылася традыцыйны дзяльны ВКЛ».

Кніга выдавалася не для продажу і пас-тутыпія ў беларускім і грамадскім установам Беларусі, Літвы і Польшчы.

Лявон К

Выстава графікі Анджэя Струмілы

Разам з кнігай пра ВКЛ Струміла прывёз у Мінск уласную графіку: книжныя ілюстрацыі, малюнкі натуры і графічную серню «Метафара». Яго персанальная выстава «Зямлі майго бацькіў будзе праходзіць у галерэі «Акадэмія» (вул. Сурганава, 14) да 30 траўня.

Памяняйце радыё на сеціва

Або чыста беларускі драйв у англійскім фільме.
Пра стужку «Рок-хваля» піша Павал Касцюковіч.

Кепскія навіны: рок-н-рол даўно не памер. Добрая навіны: укліднікі ёшчэ па-ранейшым стрыгут купоны. Веснавая «Рок-хваля» — аднайакавы блізнюк зімовых «Стылягіяў» Тадэрюшка: гісторыя стalenien ліхоща, які абраў плях быць не як use. Аповедь за якім праглядаеца гісторыя ста-ленне заходнія грамадства.

Тэма рок-н-ролу чарговы раз

«Рок-хваля» — The Boat That Rocked, Вялікабрытанія — Нямеччына, 2009, 129 хв.

пастяхова закрытая. Сюжэт такі. Мама пасылае сына-бальзаміл, выключанага са школы, даўшы разуму да хоснага бацькі — і куды? — на карабель, поўны распасеных, лёгкіх на язык і ўчынкі радыёвя-доўдай, што працуяць на пірацім «Радыё Рок». Секс, наркотыкі і ўсё такое па поўнай праграме на асбона ўзятай палубе. І, вядома, кепскія дзіздыкі ў ураду. Яе Вялікіцкі ў зашпіленых на ўсе гузікі гарнітурах, бы акулы, кружкаюць вакол і прагнуць крываі. Аптысцімная рыторыка: мы супраць іх, якія відзяліць нас.

шэры афіцыёз. І, пэўна, для англо-амерыканскага вуха «Маё пакаленне» гурут The Who і «So Long, Marianne». Леанарда Коена кладзенца гаючым бальзамам ігракама, які для постсавецкага «Скуты ад-німні ланцугу» «Наўтылуса».

Аяцца: памяняйце Ангельшчыну 1960-х на Беларусь 2000-х, а радыё — на сеціва. Умноўнік спожэту, нацягнутасці і нестыкоўкі агінаючыя зухаватымі досціпамі, кінкіамі ві выдатнай ігрой актораў. Сюжэт забіў такія фільмы, усё роўна як гісторыя згублена рок-н-рол: вось было б добра, каб давеку — вечнае сеўнія: без алхаднякоў, эморшчынаў і патрабы

зрабіць нешта новае. Каб увесі час заставацца ў гэтым зыркім светле пражэктараў.

Але і што з таго, што памер! Рок-н-рольныя забавы Леанарда Да Вінчы з фарбаваннем у залатыя колер натуришчыкай і неімаверным вынаходствам верталётай таксама мінует.

У Мінску гэтая, ці не найяскра-

вая стужка году, ідзе толькі ў кінатэатры «Перамога» (вул. Інтэрнацыянальная, 20) — не перапусціце!

Чаму варта глядзець гэты фільм:

1. З-за саўнтректа, з любасцю і дарэчнасцю падабранага: Джымі Хэндрыкс, Леанард Коэн (тут глядзець на авалязкова — досыць падчас сеансу раз-пораз мройна заплюшчваць вочы).

2. З-за дыхотына-разнаволеных жэстаў Рыса Івана, што грае рок-н-рольнага радыёвдоўцу Жыгала. Выдае, што Рыс у сваёй акторскай кар'еры дайшоў да кандыцы, дарэчы, як і іншыя брытанец, Біл Най (грае дырэктара радыё, станоўчую акулу шоўбізу).

3. Каб зразумець, адкуль пайшли выразы «пірацае радыё» і «пірація дыскі».

Што было за фасадам

Адзін з «гістарычных» дамкоў на плошчы ў Міры выявіўся складзеным з сучаснай сілікатнай цэглы. Этак яго рэстаўравалі ў 2002-м.

Мала хто з беларусаў не ведае містэчка Мір з славутым на ўсю краіну замкамі ды прыхарашаным сегмаду тыму плошчай. Хто ў Міры не быў, мог пабачыць і замак, і местачковую плошчу ў знятым там летасці наўгадоўнім міозісле «Батлінейс». Ціпер жа ад аднаго з адноўленых і стылізаваных колькі гадоў таму «пад старыну» будынка застаўся толькі фасад. Будынок належыць «Беларусбанку». Зайшоўшы ў сядзібніну таго, што засталося ад аддзлення № 411/7, можна пабачыць, што сцены ягоныя выкананыя з сілікатнай цэглы і блоку, то бок з сучасных будматэрыялаў. «Мы начали рамонту ў будынку два тыдні таму, ён быў у аварыйным стаНЕ, у працэсе стала зразумела, што дэвайдзенца яго знесці», — паглумілі ў мірскім філіяле банку. Са словаў супрацоўніка банку, будынок да верасня будзе адноўлены ў «першапачатковым стаНЕ». Дамок, як і астагні, збудаваны паблажаў мірскай плошчы, не занесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей.

Сучасны выгляд плошча містэчка набыўшы 2002-г, калі ў Міры адзначаўся Дзень беларус-

Мінскі Ленін трапіць у спіс ЮНЕСКА?

Рыхтуючыя документы, каб уключыць помінкі Леніну на плошчы Незалежнасці ў спіс гісторыка-культурнай спадчыны ЮНЕСКА.

Пра гэта паведамілі ва

ўпраўленні па ахове

гісторыка-культурнай

спадчыны і рэстаўрацыі

Мінкультуры.

СЦІСЛА

Уладзімір Арлоў перанес аперацыю на сэрцы

6 мая пісьменнік Уладзімір Арлоў перанес чартковую аперацыю на сэрцы.

Аперацыя мела планавы характар пасля тэрміновага хірургічнага умяшнання паўтадавай даўніны па выдаленні тромбі

і устаноўцы стэнтага ў сэрцы.

Аперацыя патрабавалася,

каб паглядзець, як

прыкыліся стэнты і як

функциянаваць сэрцы

пісьменніка. У Арлоў добра

перанес аперацыю і ѹпра

адчувае сабе някепска.

Нямецкі раман пра Кубэз і Мазанік

7 мая ў Мінскай абласной бібліятэцы адбылася прэзентацыя раману імеміцага пісьменніка і гісторыка Паўла Коля, які выйшаў у перакладзе на беларускую мову пад

назвай «Найлепшыя прывітанні з Мінску». Дакументальны раман распавідае пра дэпартацию яўрыйскай сям'і з Кельну на акупаваную Беларусь. Яго аснову пакладзены шматлікія даследаванні, прысычаныя Вільгельму Кубу, які з 1941 па 1943 гады быў генеральным камісарам Беларусі, інтар'ю з Аленай Мазанік, якая здзесніла замах на яго, а таксама з Анітай Кубу.

Перазагрузка. Tanin Jazz

Англамоўны джаз-поп-гурт Tanin Jazz перазапіша на беларускую хіт «Му Бабу». Музыкі баруць узел у праекце «Гузін». Перазагрузка» інтар'ю-партузу «Гузін Гітоў» і грамадскій кампаніі «Будзьма беларусамі». Пераслайды песьні «Вечерний Гродно», «Мінск-навіны»

Сямен Печанко

З Койданаўскага гета ў латышскае СС

Як габрэйскі хлопчык з Койданава стаў сівалам нацысцкай прапаганды — «самым маладым жаўнерам Рэйху». Лёс Іллі Гальперына — Ульдзіса Курземінекса — Алекса Курзема. Піша Алег Дзярновіч.

У цэнтры гэтай гісторыі знаходзіцца Беларусь. У яе аблігі трапіле Латвія, Германия, Аўстралія, Вялікабрытанія. Але да апошняга часу беларускія рэаліі амаль не гучалі ў прэсе і ў кнігах, якія паспелі з'вінца. Гэтая гісторыя пра габрэйскага хлопчыка з Койданава Іллю Гальперыну ў гады другой сусветнай вайны — не толькі пра цуд выратавання, але і пра кану выхывання. Неверагодныя абставіны і сенсацыйнасць падзеі, нават на фоне той вайны, ужо былі тэмай жывых амеркаванніў. Але некаторыя сюжэты так і засталіся непраграванымі.

Ратаванне

Нагадаем для пачатку канву. Койданава. 1941 год. Каля горад быў заняты немцамі, новая ўлада ўтварыла гета, куды быў сабраныя мясцовыя габрэі. А ўжо 21—22 кастрычніка 1941 г. яны, каля 1600 чалавек, былі расстраяніны ў білжайшым лесе. Экзекуцыю, праўдападобна, праводзіў літоўскі паліцыйскі батальён. Уnoch напірадлана расстралу піці-ці пасцігадовыя Ілля Утэц з гета, пачуўшы ад маці, што заўтра яны загінуць.

Ціль бачыў зводдзя той жудсаны расстрэл: «Памятаю кусаў руку, каб не плакаць наўзрыд, — распавядаў пасля. — Я баяўся, што міне зноїдзіць у лесе. Напэўна, я не-калькі разоў губіў прытомнасць. Гэта было жахлаў. Каля страйнянія спынілася, я не ведаў, куды ісці. Я застаўся зусім адзін».

Далей быў блуканні па зімовых лясах і вёсках. Хто падкормліваў, ў каго, треба меркаваць, бядзяга праства краў харчы: «Я грукаўся ў хаты, і людзі давалі мне лусту хлеба, але казалі, каб я сыходзіў. Ніхто мянне не прытуліў». Ад марозу ратавала адзенне, знятэ з забытых жаўнеру.

Талісман

У часе блуканні габрэйскі хлопчык на-трапіў на 18-ы Курляндскі ахоўны батальён, які пазней стаў часткаю Вафен-СС. Ілля Гальперын не можа зразумець, чаму латышскі сіржант Екаб Куліс пакашдаваў яго. Захаваць таямніцу супраўднага паходжання Ілі дапамагаў яго арыйскі энштэнасць. Ён набоў новае імя і новую біяграфію. Меркаваны беларускі сірата стаў «сыном палка» пранімешкай вайсковай аўзінкі, яму далі імя Ульдзіс Курземінек (што азначае — курземец, жыхар Курземе (Курляндія) — заходній правінцыі Латвіі). Для маленъкага жаўнера пашылі мундзір, які вельмі иму падабаўся. З батальёнам Ульдзіс пабываў на Усходнім фронце, пад Волхавам, у аблозе Ленінграду. Ён стаў нібы талісманам адзінству.

Можна толькі здагадвацца, што яшчэ пабачуў маленък жаўнера ў Беларусі на фонце. Але не менш напоўненымі сімваламі было яго жыццё ў Рызе ў 1943—1944 гг. Ульдзіс трапіў пад апеку сям'і Екаба Дзеніса — героя барацьбы з незалежнасцю Латвіі і дырэктара шакаладнай фабрыкі «Лайма». Захаваўся пропагандысцкі фільм: хлопчык у немецкім мундзіры абыходзіць у шпіталі параненых жаўнеру Вермахту і раздае ім шакаладкі «Лаймы». Нават дзеяні змагаюцца — таак быў лейтматыў стужкі. Прэдставілі, фільм бачыў Гітлер і ўхваліў. Так габрэй з Койданава стаў сівалам нацысцкай пропаганды — «самым маладым жаўнерам Рэйху». Стужка паказваўся ў ўсіх немецкіх кінатэатрах.

Найслыннейшы эдымак Алекса Курзема. Праўдападобна, зроблены на чыгуначнай станцыі ў Слоніме. 1942 г.

Жыццё Ульдзіса ў Рызе скончылася з наступам Чырвонай Арміі. 21 кастрычніка 1944 г., у троцію гадавіну зміцэння Койданаўскага гета, ён з сям'ёй Дзенісаў назоўжды пакінуў Латвію на борце лайнера «Генерал Штойбен». Гэты карабель у 1944—1945 гг. здзейсніў некалькі эвакуацыйных рэйсаў, вывозічы з Латвіі і Літвы мясцовыя цывільні і параненых немецкіх жаўнеру. І менавіта той лайнэр 10 лютага 1945 г. патопіў савецкая субмарына пад загадам славутага капітана Марынеску. Тады на дно пайшло 3,5 тысячай чалавек — больш, чым у катастрофе «Тытана».

Успамін

Пасля капітуляцыі Германіі Ульдзіс знаходзіўся ў лагерах для перамечаных асобаў у Захоўнай зоне, а ў 1949 г. выехаў у Аўстралію. Там яго імя адаптавалі на англійскі лад — Алекс Курзем. І начаўся размераныя клопоты жыхара піаслівай краіны. З'язджачоны з Еўропы, ён сказаў сабе: «Забудзіўся на мінулас. Ты едзеш на новую краіну, пачынаеш новае жыццё». Курзем усім казаў, што яго баксы загінулі ў час вайны, але ў дзяялі не ўлізіў. Ён так шмат перажыў у дзяяністве, што році жыцця вырашыў правесці як сапраўдны латыш: не спяшаючыся, не прышыгваючы да сябе ўбагаці.

Толькі ў канцы 1990-х, рыхтуючыся да аперцыі, Алекс спужаўся, што можа памерці пад чужым іменем. Свайму сину Марку, выкладчыку Оксфардскага ўніверсітetu, ён распавёў урэчыкі сваіх успамінаў, захаваныя ў далёкіх сховах памяці. І ўжо Марк Курзем, узбройлены веданнямі методыкі архіваў, распачаў аднаўленне сапраўднай біяграфіі бацькі.

Вяртанне

У Дзяржынску, па вуліцы Каstryчніцкай, 12 яны знайшли нават дом Гальперыных, 1900 году будоўлі. Ціпер там жыве беларуская сям'я. Не захавалася толькі печ, у якой хлеб пяклі, а так — ўсё, як было. «Выгоды» па-нешнімай на дверы. Беларуская правінцыя па-якасці жыцця так мала змянілася ад пачатку XX ст! Прыходзяць і сыходзяць толькі людзі і этні.

Былі і іншыя сенсацыі. Аказаўся, бацька Ілі, Саламон Гальперын, таксама выжыў. Пасля вайны ён стварыў новую сям'ю, а яго сын, друкар Эрык Гальперын, і сёня жыве ў Мінску.

Марк Курзем напісаў кнігу «Талісман. Раскрыцце тайны нацысцкага маленства майго бацькі» (2007). Скептыкі сумніваюцца ў праўдзівасці ўспамінаў Алекса Курзема.

Сам Алекс Курзем не ўкаранёны ні ў якую нацыянальную традыцыю. Ён вымушана парваў з латыскім асвяроддзем. У яго нічога німа ад габрэйскай традыцыі, якую яму папросту не паспелі прынчыпіц. Гэта добра відаць у стужцы Марыі Драгер «Усё, каб жыць», знятай па выніках паездкі Алекса ў Польшчу. У Варшаве юдзі працавалі иму разам памаліца ў сінагоге. На развалінах свято жыцця Алеска не верыць ні ў аднаго бoga. Відаць, як падчас юдэйскай майтвы яму нікаватва. Каля ж Глуховскі і Кавальскі запыталаіся ў Алекса, кім ён сабе адтувае, той адказаў: «Хутчай беларус, чым габрэем».

Да таго адказу я быў найменш падрыхтаваны. Колькі ведае тae Беларусі Алекс Курзем?! Толькі тое, што там жылы яго сям'я... Але і пісці там жыўць яго брат, пляменнікі, кузін. Здаецца, я зразумеў. Беларусы — гэта як гліна, як прырода. Яны ёсць, але яны і нейтральныя. Беларусам можа стаць амаль кожны, калі хто захоча і калі паўстане такі выбар.

А як з Латвіяй?

Як толькі Алекс у 1997 г. пачаў узгадваць, латышская супольнасць Аўстраліі пачала ванаваць яго ў дыскрэдытаці яе добрага імя. А яшчэ раней раздзалаіся апанімныя тэлефонныя званкі і прыходзілі лісты: «Ты адзін з нас, буй пры тым, ўсё бачыў. Мы ўесь час сочым за табой... Жыццём ты абавязаны толькі нам... Маўчы».

Калі сіржант Екаб Куліс у 1942 г. знайшоў сіраты, ён зразумеў, што той габрэй. Латвія не праста змаўчай, але загадаў з іншай зменай хаваць таямніцу. Напэўна ж, і сёня Алекс распавяў са свайгі слуху яшча не ўсё.

Беларускі гісторык Аляксей Літвін вывучаў дзейнасць латышскіх паліцыйскіх батальёнаў у Беларусі. Акупаваныя немцамі Беларусь была ўключаная ў Рэйхскамісарыят Остланд з сядзібай у Рызе. Як выясўліў А.Літвін, 18-ы латышскі паліцыйскі батальён у колькасці 395 чалавек прыбыў у аператыўнае падпрацдаванне камандаванні падпілісці Беларусі ў маі 1942 г. з Ригі і даслалаваўся ў Століцах. А.Літвін адзначае, што ў пістаричнай памяці беларускага народу аб латышскіх паліцыйскіх батальёнах... засталіся негатыўныя звесткі, якія абарнікам, многі з якіх размнажалі па-расійску і вyzнacіlі на жорсткасцю ў адносінах да беларусаў».

Чаму немікам удалося рэктравацца ў свае вайсковыя адзінкі вялікую колькасць латышоў? Траба памітць і адцүхнуть усёс жахаўшы, каліх іх распубліка, першая іх дзяржаўа, была акупаваная 17 чэрвеня 1940 г. саветамі. На іх змілю прыйшла ўлада, якая не прызнавала прыватнай уласнасці і дзяя якой не існавала асабістых правоў. Масавыя департызацыі з Латвіі пачаліся ўжо ў 1941 г. і дасягнулі піку 14 чэрвеня — у той дзень было выслана больш за 15 тыс. чалавек. І калі часткі Вермахту ў тым жа месцы ўйшлі ў Латвію, невялікі край даў найбольшую колькасць жаўнераў у войску Вафен-СС — калі 150 тысячай чалавек, больш чым венгры, нараве, фіны і эстонцы разам узятыя. Латышскія жаўнери разам з немікамі за тэрторыюю Латвіі біліся да апошнія — Курляндская групировка здалася толькі 9 мая 1945 г., пасля пакітуяць самай Германіі.

Латышы дарога запланілі за калабарацыю: пасля вайны высыяліліся цэльны містачкі, дэпартацыі пазбавілі. Латвію нацыянальны элітны, а народ — шычырны сувязі са сваімі замілі. Быў штучна створаны дэфыцит працоўнай сілы, які папяўчыўся за рахунак эмігрантаў, пераважна з РСФСР.

Сёня латышскі гісторык і палітык воспра рэагуе на абінавачванні ў саўдэвле латышскіх вайсковых адзінак у генеалогіі габрэй. Калі ў Чехіі рыхтаваўся пераклад кнігі Марка Курзема «Талісман», латвійская амбасада як афіцыйную інформацію распаўсюдзіла рэзянсю на тэкст кнігі. У гэтым тэксте даследды з Музэю акупаваных Латвіі Ульдзіс Нейбург пералічыў шэраг фактычных недакладнасцей у кнізе.

Сам жа Алекс Курзем у шматлікіх інтарв'ю падкрэслівае, што ён узяўся латышам, якія яго вытваралі. У адказ на абінавачванні латышоў ён адказаў, што адносна яго яны заўжды паступалі добра. «Яны занялі месца майх бацькі і маці».

Алекс Курзем у Асвенціме. 2007 г.

КАНЦЭРТЫ

Блюз ад Юрыя Несцяранкі

14 мая ў зале Тэатру рускага рамансу (вул. Чыгуначная, д. 27, корп. 2) — канцэрт Юрыя Несцяранкі (лідара гуртоў «White Night Blues», «Nestary Band»). Пачатак а 19-й.

Стары Ольса ў Гродне, Брасце і Астрамечаве

14 мая ў гродзенскім тэатры лялек адбудзеся сольны канцэрт «Старога Ольсы». 15 мая «Стары Ольса» выступае ў Брасцкім тэатры драмы і музыкі (вул. Леніна, 21). 16 мая музыкі зіграюць у Астрамечаве (Брасцкі раён). Пачатак канцэртаў а 19-й. Даведкі: (029) 324-52-40 (Кацрына).

Зміцер Вайцюшкевіч у Казе

14 траўня на малой сцене к/з «Мінськ» — канцэрт Зміцера Вайцюшкевіча. Пачатак а 19-й.

Рок-фест «Bela music»

Першы рок-фестываль «Bela music-09» пройдзе 23 траўня на адкрытым пляцоўцы аэрапорту «Баранавіч». Сірэд удзельнікоў фестываля гурты Neuro Dubel, Палац Крама, Імэрс, Без Бліета, Дзедзецей. Пачатак у 16:30. Спецнапаршрут: ст. м. «Усход» — «Баранавіч». Кіткі: 20 000 руб. Набірці квіткі можна праз сайт. Даведкі праз т.: (029) 655-55-96, (033) 655-55-96

ІМПРЭЗЫ

Беларуская вясна ва Украіне

18 мая ва Украіне праходзіць фестываль сучаснай беларускай культуры «беларуская вясна 2009». У Кіеве ў галерэі «РА», (вул. Б.Хмільницкага, 32) — фотавыставы беларускіх творцаў.

Спраба прачытання»
Тэатр беларускай драматурыгі — «Нізваны госьць»

22 мая

Купалаўскі тэатр — «Таполевая завейя»

Купалаўскі тэатр — «Дзікае паліванне карала Стаха» (Малая сцэна)

Тэатр оперы і балету — «Набука»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Жан і Беатрыса»

23 мая

Купалаўскі тэатр — «Апельсінава віно»

Тэатр лялек — «Чароўная лампа Аладына»

Музычны тэатр — «Ай-баліт-2002»

Музычны тэатр — «Бабскі бунт»

Купалаўскі тэатр — «Вечар»

Тэатр імя Горкага — «Бег»

24 мая

Купалаўскі тэатр — «Прыгоды Захранкі і Янкі»

Купалаўскі тэатр — «Каханне ў стылі барока»

Музычны тэатр — «Прыгоды брэменскіх музыкай»

Тэатр лялек — «Кот у ботах»

Тэатр оперы і балету — «Жызэль»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Чорны квадрат»

Тэатр імя Горкага — «Жанкі»

25 мая

Купалаўскі тэатр — «Пінская шляхта»

Тэатр юнага гледача — «Бліндаж»

Музычны тэатр — «Шклінка вады»

Музычны тэатр — «Вясёлая ўдава»

Тэатр імя Горкага — «Дядзюшкін сон»

Тэатр лялек — «Чайка»

Літаратурная імпрэза Арлова і Грэнана ў Кіеве

14 траўня ў 18:30 ў 3-м кімнате «Е» (вул. Лісенка, 3) — сучасная літаратурная імпрэза пісьменніка Уладзіміра Арлова і Аляксандра Грэнана.

Творчаму роду німа праходзіць

15 мая ў бібліятэцы імя Цёткі (вул. Талбухіна, 12а) адбудзеся вечарына «Творчаму роду німа праходзіць». Жонка Галіна Дубянецкая і муж Сяргей Сус, муж Яраш Малішэўскі і жонка Аксана Стрычан, жонка Людміла Рублёўская і муж Віктар Шніп, муж Максім Клімковіч і жонка Ірына Клімковіч, брат Вадзім Клімковіч і сястра Наталія Клімковіч, сёстры Яна Шалаўчык і Хрысціна Шалаўчык, дзед і бацька Міхась Шаварыкін, дачка і маці Міраслава Навіш, дачка і ўнутика Вальжына Прахараў. У антракце — адкрытыя выставы сям'і Алены Масла. Пачатак а 18-й.

ВЫСТАВЫ

Ноч музея

16 мая з 19:30 да 00:00 масцакім музей запрашае наведыць «Усходнюю ніч», у рамках якой адбудзеся адкрытыя трох выста-

ваў: «Людзі Егіпта» беларуская фотамастакі Вадзімія Качана, «Схаваная Японія» сучасная японская майстраві графік і дызайн Яхагі Кідзора і ўнікальная выставка эліптукаў старожынства і паліецкіх скульптур з фонду Нацыянальнага мастацкага музею Распублікі Беларусь. Апроч экспазіцій, у програме «Усходнюю ніч» — тэатралізація-масцакім прадстаўленне «Калейдаскоп усходніх мрояў», на якім можна убачыць мастацтва каліграфіі і арагамі, тэхніку малівання пяском па шылке — песькарафію. Наведнікі акцыі «Ноч музеяў», якая праходзіць у настасці музеяў у традыцыйных костюмах. Упершыню — чырвоным альбо залатым — атрымуюць права на бысплатны ўход.

Дзіцячыя малюнкі

Да 14 мая ў мастакім музее праходзіць IV Міжнародная выставка дзіцячага малюнку, у якой ўдзялішо 56 дзіцячых прадзукі з 14 краін свету.

Целінныя святы

Да 23 чэрвеня ў мастакім музее праходзіць выставка Васіля Касцючанкі «Целінныя святы».

Пейзажы ўлётненні

У музеі сучаснага выяўленчага мастацтва (пр. Незалежнасці, 47) да 29 мая праходзіць выставка «Пейзажы ўлётненія» Лешака Мондзіка.

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

Аповесць не пра вайну

Асуджаныя на вайну (Обречённые на войну)

Расія, 2009, каліяровы, 94 хв.

Рэжысёрка: Вольга Жуўліна

Жанр: Драма паводле аповесці Васіля Быкава «Плайсі і не вярнуцца»

Сцэнарная адаптация: 8 (з 10 балаў)

Актарская гульня: 7

Рэжысур: 5

На тле фальшылага пафасу з чырвона-зялёнімі і жоўта-чорнымі стужкамі, з румянімі афіцізрамі на тэлеэкранах і бадзёрамі зразам броі не кохны заўважыць цікую стужку «Асуджаныя на вайну». Але карціна, знятая расійцамі, — экранізацыя аповесці Васіля Быкава «Плайсі і не вярнуцца».

Васіль Быкав — адзін з самых кінематографічных пісьменнікаў, але даўжэ не ёсць фільмы паводле яго твораў узмаліваліся да арыгінала. (А аповесць «Плайсі і не вярнуцца» стаўціца ўжо трэці раз.) Простасць гісторыі пра разведчыцу Зосю, якую вырашае вельмі станоўча.

Калі «Беларусьфільм» ўзяўся ад беларускай мовы, як чорт ад ладунку, дык у расійскім фільме галоўная герайня большашы гавоніцаў па-беларуску. Жывая гутарка даўно нікога не дзяліла (акрамя саміх беларусаў), расійская крыткі адзялагавалі на мову вельмі станоўча.

Саліруе ў фільме Ніна Лашчыніна, якая аддана грае сваю геяйно. Крохкая Зося, амаль дзіця, якая вытрабоўвае здрадай і холадам, дык уніяцтва на вонкавую слабасць, маральна перамагае — тыповая быкаўская герайня. Майстэрству актрысы не замінае ні наўгедзінна рэжысур, ні лішнія — эратычныя — сцэны. Нават пазмерная музика не здольна заглушыць этычныя катагарызмы быкаўскага аповесці.

Тая веенная аповесць Быкава, на самой справе, не пра вайну. Яна пра чалавека ўлогуле. Чалавека ва ўсе часы і для ўсіх народаў. Чалавека, які абірае памік злом і дабром.

А расійская стужка — нагода ўзяць у рукі беларускую книгу. Андрэй Расінскі

14 мая

Купалаўскі тэатр — «Беларусь у фантастычных апавяданнях» (Малая сцэна)

Купалаўскі тэатр — «Ядвіга»

Тэатр імя Горкага — «Прайда — добра, а шчасце лепш»

Тэатр юнага гледача — «Ліса і вінаград»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Містэр Розыгрыш»

Музычны тэатр — «Юнона і Авось»

15 мая

Купалаўскі тэатр — «Ядвіга»

Тэатр лялек — «Вясёлы цырк»

17 мая

Купалаўскі тэатр — «Памінальная малітва»

Купалаўскі тэатр — «Афрыка»

Музычны тэатр — «Дара-тэя»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Сёстры Пішкі»

Тэатр оперы і балету — «Карэмі»

Тэатр імя Горкага — «Рас-пунскі»

18 мая

Купалаўскі тэатр — «Памінальная малітва»

Купалаўскі тэатр — «Афрыка»

Музычны тэатр — «Баль-тэатр»

Тэатр оперы і балету — «Шашуінка»

Тэатр імя Горкага — «Да-да»

21 мая

Купалаўскі тэатр — «Пінская шляхта»

Тэатр юнага гледача — «Бліндаж»

Музычны тэатр — «Шклінка вады»

Тэатр імя Горкага — «Дядзюшкін сон»

Тэатр лялек — «Чайка»

Фельетон Лёліка Ушкіна.

У Москву на Еўрабачанне «хварэць» за Ялфімаву выпраўлялася каманда БРСМ. Як звязіў алін з іх правадыроў, «пазітыўныя эмоцыі заўзятараў дапамогуць зрабіць выступ Пятру Ялфімаву яшчэ больш іскравым і ўражлівым». Уявім, паставіцца фанаты Пеці да чыну маладых патрыётаў.

— А хто гата такі — Лукашэнка? — спітала дзяўчынка з татуіроўкай «Ялфімаў — мой бог» на плачы. Яе суразмоўца, бугай з чырвона-зялённым спагам, вырачыў очы. Дыялог адбываўся калі пад'езду маскоўскага палацу, дзе праз пару гадзінай меў пачацца першы тур «Еўрабачання». Менавіта скоды дэсантавалася брыгада БРСМ Маўдзіў з Мінску. Тут жа, калі пад'езду, з ранку таміліся людзі, якія жылі ў дзіўным паралельным свеце. У свеце, дзе ніяма ні проблемы негатыўнага балансу замежнага гандлю, ні бітвы за ураджай, ні прынцыпу аднаго акія. Ёсць толькі аліні чалавек — Пятр Ялфімаў! Адным словам, ягоныя фанаты.

Кумір падкаїў да будынку на сваім новым «мерсе», вакол якога адразу арганізавалася хэўра тынэйджарап. «Пяцірусь, я цібя каахаю!» «О, Пеці, дакранисі да мяне!» — віскатала тарсіда. Сібрэй БРСМ засталіся, дзе быт. Затое яны дружна пачалі махаць флагкамі і скандаваць «За эстрадную Беларусь!» Ялфімаў быў вымушаны зварнуць увагу на незвычайніх тыфозі і нават памахаць рукою ў напрамку таго самага бугая з спагам.

Жэст быў перахоплены той самай дзяўчынкай з тату. Ледзь толькі Ялфімаў зік за дзяўчынам, яна падрӯліла да адзінта моладзевага рэспубліканізму.

— Ну, калісі, што ў цібе з Пецем? Чувак ледзь не выпусціў спаг з рук.

— Ты што, чокнутая?
— Вы кааханкі? — не адставала тая.
— Што?! Ды я цябя зараз...
— Слухай. Я за Пеці забіць магу. Ён мой. Выключна мой. Калі ў вас не любоў, то што ты тут робіш?
— Я ж казаў ужо: мы за Лукашэнку.
— Я бачыла праграму конкурсу: ніяма такога спевака. Гэта кампазітар? З якой краіны? Турцы?
— Ты, што, дурнія? Гэта Бацька.
— Бацька Пеці?
— Колі...
— Дзяўчынка напружыла звліны.
— Баскава?
— Слухай, ідзі адсюль і не замінай нам

рабіць выступ Пятру Ялфімаву яшчэ больш іскравым і ўражлівым.

— Так я і ведала. Значыцца, ты, ён і Баскаў. Вось чаму на апошнім канцэрце ён амаль не глядзеў у бок сектара, дзе сядзела я. Ах ты, разлучнік!

Дзэўка была яўна не ў сабе. Хлопец не на жарт спужаўся.

— Таварыш міліцыянер, памажыце. Мяніте той нейкі псаіхапатак атакуе, — падаўся ён у бок ахоўніка парадку. Аднак было позна. Фанатка ўжо зікла.

Апантаная прагай помсты, яна кіравалася да кіескі з прэсай.

— Дайце пятынніцаць постэрар... а хоць бы і Рыбака! Так! Гэта газеты, дзе пра яго пішуць! І што я знайшла ў тым Ялфімаву?

ЖАРТЫ

Заўтра ад 08.00 да 17.00 адбудзеца суботнік. Яўка ўсіх, хто выказаў жаданне, — абавязковая. Усім, хто не выказаў жаданне, — паведаміць пра сваё нежаданне і прадставіць дакументальнае пашверджанне з абгрунтаваннем нежадання. Спісы тых, хто не жадае, будуть прадстаўлены адміністрацыі, і мі за тага нічога не будзе. Чаго ім не будзе, адміністрацыя вырашыць пазней.

Аўтааматару да ведама: пабачыў на вуліцы снег і абоўра бульбу. Так што, калі вораг нападзе — мы яму дарогу расчысцім і есці зварым».

Ліст ад сябра з сябра: «Нас тут вучаньцы снег і абоўра бульбу. Так што, калі вораг нападзе — мы яму дарогу расчысцім і есці зварым».

Улада заўжды ідзе побач з бізнесам — такі парадак канвяяня.

— Скажыце, а надзіманы ложак — гэта зручна ці не?
— Калі лёгкія слабыя — нязручна.

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Ніве»:

З. Вольскі (1906), А. Ляўсі (1906—1915), А. Лукашэнка,

Я. Купала (1914—1915), С. Дубаўцэвіч (1915—2000),

У. Знамяровіч (1920), С. Дубаўцэвіч (1991—2000),

сакратары редакцыйной колішнікі

штаб-рэдактары

Андрэй Дзінько

Андрэй Генадзеў Скурко

Сергей Харэўскі

Ільсана фондаўнікі

газеты «Наша Ніва»

Прыватнае прадпрыемства «Судранік»

выдавец

адрес для дадаткіў:

220050, Мінск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Стваралася ў 1906 і выдавалася ў 1991
A.2 друк. зд. Друкарня РУП «Белдэвіз» («Белдэвіз»). Фон друкун. Мінск,
пр. Незалежнасці, 79. Радыёдрукарня на сікса друкаваніях замест рэактынных аў-
вестак. Гасцінічнае адміністраціўнае здымка. №581 ад 14 сакавіка 2007 г., выдадзенае Міністэрствам інформацыі Рэспублікі Беларусь.
Юрдычны адрас: 220010, г. Мінск, пр. Ракасоўскага, 102—71. Р/р
3012206280014 у МГД ААТ «Беллінвестбанк», Мінск, код 764.

Наклад 5715. Газета выдаецца 48 разоў на год.
Нумар падпісанія ў друк 23.00 12.05.2009.

Звестка № 2524. ISBN 1819-1614

Рэдакцыйны адрас: Ракасоўскага, 102—71.

Цена даноўнай.

M 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 ISBN 1819-1614

P 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 97718194101008 09018

КАДРЫ

ЖАРТЫ

Якуб Колас як гарачы замарожаны Ленін

Мінск, плошча Якуба Коласа, дзіця залезла на помнік пісьменніку, нагрэты сонцам: «Гарачы які..., Ленін».

Само сабой. Калі помнік, то абавязково Леніну. Іншыя дзеці аблімкоўваюць паходжання помніку:

— Гэта быў такі вялікі чалавек, попыт прысоў тут і яго замарозілі.

— «Не, — пірэчыў дзяўчынка,

— ён проста памёр!»

Харошаныкі хлопчык Віця Грэбенштэйн

Малады чалавек кака камускі па мадыніку: «Шо, ты мене не памятаеш? Ну, Віця Грэбенштэйн, чорненкі такі, харошаныкі хлопчык...»

community.livejournal.com/overheard_by

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАЦОЎНАЯ ГРУППА

Утвараецца прафесійная група для складання іспанскай беларускай-іспанскай слоўнікі. Элекціўныя прызы звяртніцтва: (029) 629-92-22 або dzidzow@yahoo.com (Уладзімір Дзядоў).

СПОНСАР

Шукаю спонсара, юрыста для реєстрацыі гандлёвой маркі «Беларускі паветэр» і «Беларускі паветэр» (сувенірныя прадукцыі, дызайн і арганізацыйныя практыкі). sk2000@utcy.by, (029) 597-09-68

ПРАДАЦА

Шукаю стаўпера працу рэдактара боўльш стыль — рэдактара. Стаж працы — шасць гадоў. Т.: (017) 286-45-73, (044) 704-82-71 (Эдвард)

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМИ

М. Даўгінаў, Віленск. губ. Прыехаў доктар Хурт, ён не брэз саўсім грошай ад бедных, іда да кожнага, хоць апоўчыці. Ціпер доктар хадзеў зрабіць з горадам контракт, каб яму плацілы ў год 700 руб., а калі ісці да хворага ў хату, дык за раз 20 коп., да беднага — дарма. Жыхары надумали зрабіць толькі ў адной краме, і ўзвесь даход з эстага будзе ісці доктору, каб ён мог працьць.

В. Сос-скі

«Наша Ніва». №18. 1909